

bet occasione convellere; sed omnia tibi tuisque successoribus integra conserventur; quemadmodum praesentis scripti sanctione, praefati Alexandri quondam episcopi concessione noscitur institutum. Si qua sane ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat.

Cunctis autem hanc nostram confirmationem servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Innocentii PP. EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Lucas presbyter cardinalis tit. Ss. Iohannis et Pauli.

Ego Theodewinus S. Rufinae episcopus.
Ego Guido diaconus cardinalis S. Adriani.

Ego Chrysogonus diaconus cardinalis S. Mariae in Porticu.

Datum Pisis, per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis et cancellarii, ix kalendas decembris, indictione xiv, incarnationis dominicae anno MCXXXVI, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 23 novembris anno Domini 1136, pontif. anno vii.

XL.

Confirmatio ordinis canonicorum regularium S. Augustini, recens introducti in Steinfeldense coenobium, Colonien. dioecesis (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Secundum B. Augustini regulas, hac in Ecclesia observandas, canonicis, per alias Ecclesias divagari, non licere declaratur. — Eadem S. Augustini regulam in praepositis, huic Ecclesiae subiectis, tenendam; — Eas per praepositum visitandas; — Ad hoc etiam dirigenda sanctimonialium monasteria decernitur. — Confirmantur libertates huic Ecclesiae ab archiepiscopis Colonien. concessae; — Bonaque omnia eidem usque adhuc elargita, vel in futurum elargienda, quoque confirmantur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Everuino praeposito, et fratribus in Ecclesia de Steinvelt canonicam vitam professis, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis debet effectu prosequente compleri, quatenus devotionis sinceritas laudabiliter enitescat et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Proinde, dilecti in Domino filii, vestris rationabilibus postulationibus gratum praebentes assensum, Ecclesiam Steinvelt, in qua divinis estis obsequiis mancipati, Apostolicae Sedis privilegio communimus, imprimis siquidem statuantes, ut ordo canonicus, qui secundum beati Augustini regulam ibidem noscitur institutus, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observetur. Praecipimus insuper, ut nulli fratrum vestrorum post factam professionem absque libera praepositi et fratrum licentia Ecclesiam vestram relinquere et ad alium locum liceat transvolare; nec aliquis eum retinere praesumat in

(1) Ex Archiv. monasterii Steinfeld. communicavit vir illustris Fridericus Schannat.

Exordium.

Secundum B. Augustini regulas, hac in Ecclesia observandas, canonicis, per alias Ecclesias divagari, non licere declaratur.

Eadem S. Augustini regulam in praepositis, huic Ecclesiae subiectis, tenendam;

Eas per praepositum visitandas;

Ad hoc etiam dirigenda sanctimonialium monasteria decernitur.

Confirmantur libertates huic Ecclesiae ab archiepiscopis Colonien. concessae.

Bonaque omnia eidem usque adhuc elargita, vel in futurum elargienda, quoque confirmantur.

Solitae conclusiones.

praepositis, quae per fratres vestros instituuntur, ordo vester secundum beati Augustini regulam teneatur, et si quid novi in ordine statuendum fuerit, communi assensu praelatorum vestri annui conventus concorditer statuatur. Praepositas quoque a vestris fratribus institutas, a vobis pro confirmatione ordinis visitari, et praepositos earum, per singulos annos vestram ecclesiam visitare decernimus. Monasteria quoque sanctimonialium, quae se magisterio vestrae Ecclesiae regenda subiiciunt, ab eodem se absolvi et alii subdi postea non praesumant. Ut autem omnipotenti Domino servire securius valeatis, libertatem a recolendae memoriae Friderico, archiepiscopo Colonien. si, Ecclesiae vestrae concessam, et venerabili fratri nostro Brunone, eius successore, postmodum approbatam, ipsius precibus inclinati, omnimodam firmitatem in perpetuum tenere sancimus. Porro, quascumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia Steinvelt impresentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, liberalitate regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, et illibata consistent. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Bull. Rom. Vol. II.

53

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus.
Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi.

Ego Theodewinus S. Rufinae episcopus.
Ego Anselmus presb. cardinalis.
Ego Benfredus, presb. card.
Ego Chrysogonus, diac. card. S. Mariae in Porticu.

Ego Lucas presbyter card. tit. Ss. Iohannis et Pauli.

Ego Martinus presb. tit. S. Stephani.
Ego Guido indignus sacerdos.

Ego Gregorius card. presb. tit. S. Priscae.

Data Pisis, per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cancellarii, iv idus decemb., ind. xiv, incarnat. domin. anno MCXXXVI, pontificatus domini Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 10 decembris anno Domini 1136, pontif. anno vii.

XLII.

Decretum, ne in districtu monasterii Portensis ordinis Cisterciens. Nuenburgen. dioecesis, venationes a quoquam fiant (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Ut ordo monasticus inibi servetur, decernitur. — Cambium a Nuenburg episcopo factum, — Bonaque omnia ad monast. pertinentia confirmantur. — In districtu monast. venationes a quoquam fieri, prohibetur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et nonnullorum S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Adelberto Portensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assu-

(1) Edidit Pertuchius Chronic. Porten., pag. 13.

Exordium.

Ut ordo monasticus inibi servetur, decretur.

mat. Proinde, dilecte in Domino fili Adelberte abbas, tuis rationabilibus postulationibus gratum praebemus assensum; et ut in Portensi coenobio, cui auctore Domino praesse dignosceris, monasticus ordo, qui secundum B. Benedicti regulam et normam Cisterciensium fratrum, inibi noscitur institutus, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observetur, praesenti scripto sancimus. Confirmamus et concambium, a venerabili fratre nostro Udone Nuenburgensi episcopo tecum et cum fratribus tuis rationabiliter factum, videlicet Portensem locum cum omnibus suis appenditiis pro Smolensi loco, in quo prius eratis Domino servientes, ab eodem episcopo concambii titulo vobis collatum: ita tamen, ut idem Smolensis locus cum suis omnibus appenditiis iurisdictioni et usui praefati cedat episcopi. Statuimus insuper, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem monasterium impraesentiarum iuste et rationabiliter possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata consistent. Ut autem quietius omnipotenti Deo servire possitis, presenti scripto duximus inhihendum, ut nullus clericus, nullus laicus infra terminos vestros venationibus audeat vacare, aut nugis consimilibus operam dare. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praenominatum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra serventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, omnimodis usibus profutura: salva nimirum dioecesani episcopi debita reverentia. Si qua igitur imposterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi reatum suum congrua

Cambium a Nuenburg episcopo factum.

Honaeque omnia ad monasterium pertinentia confirmantur.

In districtu monasterii venationes a quibusquam fieri prohibentur.

Solidae conclusiones.

satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Petrus cardinalis presbyter tituli Sanctae Susannae ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Ss. Sergii et Bacchi.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. Sanctae Crucis in Hierusalem.

Ego Guido diaconus cardinalis S. Mariae in Porticu.

Data Romae per manum Aymerici S. R. E. diaconi cardinalis et cancellarii, idib. ianuar., incarnationis Dom. anno MCXXXVII.

Dat. die 13 ianuarii anno Domini 1137, pontif. anno vii.

XII.

Confirmatio donationum, ab episcopo, clero, et populo Placentino factarum monasterio Columbano Clarendallensi (1).

SUMMARUM

Exordium. — Bona ad monasterium spectantia confirmantur. — Cum decreto omnimodae exemptionis a solutione decimarum. — Ecclesiam ullam, aut domum construi intra fines monasterii interdicitur. — Decretum immunitatis ab omni perturbatione, vel alienatione — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

(1) Ex archiv. monasterii huius edidit Campi, Hist. Placent., tom. I, pag. 538, etc. Ughellius, Ital. Sac., tom. II, ubi de episcopis huius civitatis.

Innocentii PP.

et nonnullorum S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Bernardo Clarendallensi abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis in loco, qui Columbae dicitur, et Caretum antiquitus vocabatur, qui in Placentino episcopatu situs est, in perpetuum.

Exordium.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus et devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Quamobrem, carissime in Domino fili Bernarde abbas, tuis precibus annuentes, monasterium, quod in loco, qui Columbae dicitur, situm est, Apostolicae Sedis privilegio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem locus impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, fratribus, qui ibidem pro tempore fuerint, firma in perpetuum et illibata permaneant; in quibus haec specialiter diximus adnotanda: omnes videlicet terras illas, quas illustris vir Pallavicinus marchio et nobilis signifer Placentinae civitatis, seu alii boni viri, eidem loco devotionis intuitu contulerunt, quas nimirum eiusdem loci fratribus quietas et liberas iure perpetuo permanere et ab omni saeculari exactione remotas fore, sancimus. Et, quoniam communem vitam agentes de aliorum elemosynis ac beneficentia debent vivere, constituimus, ut de laboribus, quos fratres ipsius monasterii propriis manibus aut sumptibus excolunt, nullus ab eis decimas exigere vel suscipere audeat. Decernimus etiam, ut a villa, quae Senna dicitur, usque Butrium, seu infra alios terminos, a venerabili fratre nostro Arduino episcopo, necnon clero et populo Placentino specialiter designatos, nulla Ecclesia quolibet tempore construatur, nullaque saecularis habitatio prorsus fiat. Nulli ergo hominum fas sit, idem monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre,

Bona ad monasterium spectantia confirmantur.

Cum decreto omnimodae exemptionis a solutione decimarum.

Ecclesiam ullam, aut domum construi intra fines monasterii interdicitur.

Decretum immunitatis ab omni perturbatione, vel alienatione.

vel ablatas retinere, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si (1) non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem Ecclesiae iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Drogo (2) Ostiensis episcopus.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. Sanctae Crucis in Hierusalem.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Ioannis et Pauli.

Ego Bernardus presbyter cardinalis tit. Sancti Chrysogoni.

Ego Iu... diaconus cardinalis Sanctae Mariae in Aquiro.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, vii id. februarii, indictione xv, incarnationis dominicae anno MCXXXVII, pontificatus vero domini Innocentii PP. II anno vii.

Dat. die 7 februarii anno Domini 1137, pontif. anno vii.

(1) Variat hic exemplar Ughellii: putamus, utrumque relatorum clausulas hasce, in Codice fortasse omissas, suo Marte supplevisse. (2) Ughellius habet *Abericus*, memor hunc se anno 1136 episcopum Ostiensem factum abstraxisse.

Solita clausula.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

XLIII.

Elargitio privilegiorum monasterio S. Petri Perusinae civitatis ordinis Cassinensis, eiusque honorum confirmatio (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterii bona enumerantur et confirmantur. — Sacramentorum elargitionem ad episcopum loci, si fuerit catholicus; — Abbatis vero electionem ad solos monachos spectare declaratur; — Sine cuius consensu idem episcopus missas publicas, vel quid simile in ecclesiis monasterii celebrare non possit, neque monasterium ipsum sacris interdicere. — Adversus occupantes et perturbantes bona vel iura monasterii excommunicationem profert; — Benedictionem benefactoribus elargitur. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Hieronymo abbati monasterii Sancti Petri, quod secus Perusinam civitatem situm est, eiusque successoribus regulariter promovendis, in perpetuum.

Exordium

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, quatenus devotionis sinceritas laudabiliter enitescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Eapropter, dilecte in Domino fili Hieronyme, tuis postulationibus clementer annuimus, atque praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, monasterium Beati Petri, cui auctore Deo praesides, Apostolicae Sedis privilegio communimus; statuantes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem locus impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, tibi tuisque successoribus firma et illibata permaneat, tam in ecclesiis, quam in cellis, curtibus, plebibus, monasteriis, fundis, atque casali-

(1) Ex archiv. monasterii huius edidit Margarinus, Bullar. Cass., par. II.

bus; in quibus utique haec propriis nominibus duximus exprimenda: plebem scilicet Sancti Constantii, Sancti Ruphini, Sancti Martini et Sancti Ioannis, plebem Sancti Martyrii, ecclesiam Sancti Benedicti in Angellione cum suis pertinentiis, ecclesiam Sancti Iustini cum curte sua, ecclesiam Sancti Andreae et Sancti Angeli de Aliano, cum suis pertinentiis, ecclesiam Sanctae Mariae in Petiviano et Sancti Clementis, curtem de Casale, curtem de Petroniano, et hoc, quod vobis pertinet de curte et ecclesia Sancti Donati de Civitella; nec non et terram Ugonis nepotis Bernonis de Monte-Nigro. Apostolicae quoque Sedis tibi munimine confirmamus ecclesias Sanctorum Apollinaris, Blasii et Montani, cum suis omnibus pertinentiis: salvo annuo censu Farfensis Ecclesiae. Quin etiam confirmamus massas tres, in comitatu Perusino positas, unam, quae vocatur Cusulo, alteram Filontio, et aliam, quae nuncupatur Casalina, cum ecclesiis, vineis, campis, hortis, montibus cultis et incultis, omnibusque suis pertinentiis; monasterium quoque Sancti Angeli in comitatu Assisinate, in loco, qui dicitur Limisano, cum cellis et capellis suis, et cum omnibus sibi pertinentibus: ecclesiam Sancti Archangeli, sitam iuxta lacum Perusinum, cum omnibus sibi pertinentibus: atque monasterium Sancti Salvatoris in Cothale, cum omnibus sibi pertinentibus, et monasterium Sancti Petri in Ploiano cum universis suis pertinentiis, ecclesiam S. Sylvestri in Murcella, ecclesiam Sancti Donati, et quicquid vestri iuris esse dinoscitur in Agello: ecclesiam Sanctae Mariae in Podio cum omnibus pertinentiis, ecclesiam Sancti Pauli in Monticello, atque ecclesiam Sancti Petri de Petroniano, cum curte sua. Sane Chrisma, Oleum sanctum, consecrationes altarium sive basilicarum, ordinationes monachorum, qui ad sacros fuerint ordines promovendi, et clericorum, ad idem monasterium pertinentium, a dioecesano accipietis episcopo,

Monasterii bona enumerantur et confirmantur.

Abbas vero electionem ad solos monachos spectare declaratur;

Sine cuius consensu idem episcopus missas publicas, vel quid simile in ecclesiis monasterii celebrare non possit, neque monasterium ipsum sacris interdiceret.

Adversus occupantes et perturbantes bona vel iura monasterii excommunicationem fertur.

Sacramentorum elargitionem ad episcopum loci, si fuerit catholicus;

si quidem catholicus fuerit, et si ea gratis ac sine pravitate voluerit exhibere; alioquin, liceat vobis catholicum, quem malueritis, adire antistitem, et ab eo consecrationum sacramenta suscipere; qui sanctae Romanae Ecclesiae fultus auctoritate, quae postulatis, indulgeat. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia praeponatur, nisi quem fratres communi consensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem et beati Benedicti regulam elegerint, a Romano Pontifice consecrandum. Missas autem publicas in eodem monasterio per episcopum fieri, vel stationes, aut ordinationes aliquas celebrari, praeter abbatis ac fratrum voluntatem, omnimode prohibemus; ne in servorum Dei recessibus occasio popularibus praebetur ulla conventibus. Nec ulli episcopo facultas sit, praeter Romani Pontificis conniventiam, idem coenobium, aut eius cellas gravare, interdiceret, vel excommunicare, seu exactiones novas imponere: nec saecularium procerum cuiquam liceat, fodrum vel aliud servitium, ab eodem monasterio aut eius pertinentiis extorquere: salvo nimirum iure et ac (1) dominio sanctae Romanae Ecclesiae. Decernimus igitur, ut nulli omnino hominum liceat eandem Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, vel iniuste ablatas suis usibus vendicare, vel temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum substantatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua ergo in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temerario ausu venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cogno-

(1) Pro aequae ac (B. T.)

scat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi Redemptoris aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Benedictionem benefactoribus elargitur.

Innocentii PP.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Drogo Hostiensis episcopus ss.

Ego Theodewinus S. Rufinae episc. ss.

Ego Berardus presbyter cardinalis tit. S. Crucis in Hierusalem ss.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. S. Laurentii in Lucina ss.

Ego Martinus presbyter cardinalis tit. S. Stephani ss.

Ego Guido indignus sacerdos ss.

Ego Bernardus presbyter cardinalis tituli Sancti Chrysogoni ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Vassallus diaconus cardinalis Sancti Eustachii ss.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, iv idus februarii, indictione xv, incarnationis dominicae anno MCXXXVII, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno vii.

Dat. die 10 februarii anno Domini 1137, pontif. anno vii.

XLIV.

Guillelmo Arausicano episcopo bona omnia et possessiones confirmantur (1).

SUMMARIUM

Prooemium. — Bona omnia Arausicanae Ecclesiae confirmantur: — Sedes episcopalis, et competens iurisdictio in ea futura absque alterius episcopi contradictione. — Assignatio confinium. — Quarta pars decem-

(1) Inter Instrumenta Ecclesiae huius edidit Sammarth., Gall. Christ., tom. I.

marum et oblationum episcopo adiudicantur. — Solitae clausulae. — Innoc. PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Guillelmo Auriacensi episcopo, eiusque successoribus canonice promovendis.

Proemium

In beati Petri cathedra, disponente Domino, constituti, fratres nostros episcopos debemus diligere et loca eis commissa Apostolicae Sedis munimine conferre. Quamobrem, venerabilis frater Guillelme episcopo, tuis postulationibus impartimur assensum, et Ecclesiam Auriacensem, cui Deo auctore praesides, praesentis scripti pagina communitur; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia in praesenti anno iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, operante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus in perpetuum et illibata permaneant; in quibus haec propriis diximus exprimenda vocabulis: ecclesiam scilicet Sancti Florentii cum cimiterio et villa, quae Claustrum nominatur, infra ipsum cimiterium constituta, cum palude Condamina, quam comitissa Auriacensis, assensu filii Raimbaldi, Beato Florentio contulit, cum decimis et caeteris possessionibus suis: ecclesiam Beati Eutropii cum decimis totius territorii de Cadarossa, et possessionibus suis: ecclesiam Sancti Petri cum decimis et possessionibus suis: ecclesias de Monte-Draconis, de Sagariis, de Iocondatis cum decimis et possessionibus suis, de Mornatio, de Serignano, de Graepontis, de Sancto Iuliano, de Derbucio, de Guarda, de Travallano, de Camereto, de Veillaiga, de Vacquyrasio, de Albana, de Durbano et Balmis, de Albagnano, de Ionqueris cum decimis et possessionibus suis, et decimis de Sarriano et de Podio d'Icardo, de Sancto Privato, de Gausanis, et de Aselano, et ecclesiam Sancti Genesis cum appendiciis

suis, et caetera omnia, quae venerabilium fratrum nostrorum, praedecessorum tuorum, episcoporum fraternitas de occupantium manibus eripuit. Ea etiam omnia, quae per vos vel per feudales vestros praefata Ecclesia possidere videtur, vobis nihilominus confirmamus. Ad exemplum quoque praedecessoris nostri beatae memoriae Papae Calixti, apostolica auctoritate sancimus, ut in praefata Aurasicensi Ecclesia perpetuis futuris temporibus episcopalis sedes absque Tricastini episcopi, vel cuiuslibet alterius contradictione consistat; similiter idem locus propriam parochiam episcopalem obtineat, in qua tu vel successores tui, clericos ordinandi, ecclesias et oratoria consecrandi, et alia, quae ad episcopale officium pertinent, ministrandi, facultatem liberam habeatis. Terminos sane Aurasicensis parochiae, quos ex praecepto eiusdem praedecessoris nostri, in praesentia Attonis quondam Arlatensis archiepiscopi et suffraganeorum eius, per assertiones testium, et instrumenta cartarum a praedecessore tuo bonae recordationis Berengario episcopo constat esse probatos, et Romae, assistente Pontio Tricastino episcopo, per eundem Romanum Pontificem, indagatis utrinque diligenter rationibus, in praesentia episcoporum et cardinalium collaudatis, praedictae Aurasicensi Ecclesiae quiete et sine aliqua infestatione habendos, possidendosque firmamus; videlicet a ponte Abolena per stratam regalem, quae vadit inter duos montes usque ad Diganum, et a praedicto ponte, sicut ascendit aqua de Lez versus meridiem et usque ad fines Vasensis episcopatus. Porro debitam portionem decimarum et cunctarum oblationum, quae pro vivis et pro defunctis, Ecclesiis offeruntur, sanctorum canonum instituta distinguantur; ideoque, venerabilis frater episcopo, quartam partem decimarum ad te pertinentium, tibi ab aliquo usurpari prohibemus. Simili modo statuimus, ne aliquis detentiones Ecclesiae, non ad se pertinentes, suis usibus indebite vindicare

Sedes episcopalis, et competens iurisdic-tio in ea futura absque alterius episcopi contradictione

praesumat. Nulli ergo hominum fas sit, praefatam Aurasicensem Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu cuiuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum substantatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si quis igitur in futurum, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi congrue satisfecerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio de perpetrata iniquitate cognoscat existere, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco quae sua sunt, servantibus, sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant.

Solitae clausulae.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae Cardinalium subscriptiones

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Angelus presbyter cardinalis tituli Sancti Laurentii.

Ego Licifredus presbyter ss.

Ego Lucas presbyter tituli Sanctorum Iohannis et Pauli.

Marion presbyter cardinalis tituli Sancti Stephani.

Ego Guido indignus presbyter.

Ego Gregorius presbyter cardinalis tituli Sanctae Priscae.

Ego Bernardus presbyter cardinalis tituli Sancti Chrysogoni.

Ego Theodewinus Sanctae Rufinae episcopus.

Ego Drogo Ostiensis episcopus.

Ego Albertus Albanensis episcopus.

Ego Gregorius diaconus cardinalis tituli Sanctorum Sergii et Bacchi.

Ego Guido diaconus cardinalis S. Hadriani.

Ego Ulbordus cardinalis S. M. in Via Lata.

Ego Chrysogonus cardinalis diaconus S. Mariae in Porticu.

Ego Ivo diaconus cardinalis S. Mariae.

Datum Pisis per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, v kal. martii, indictione xv, incarnat. dominicae anno mcccxxvii, pontificatus vero domini Innocentii Papae anno viii.

Dat. die 25 februarii anno Domini 1137, pontif. anno viii.

XLV.

Approbatio instituti regularis vitae canonicorum Niciensis Ecclesiae, cuius bona omnia confirmantur (1).

SUMMARIUM

Proemium. — In hac Ecclesia canonicorum regularis disciplina approbatur. — Confirmantur bona omnia ad eam pertinentia: — Quorum bonorum pars describitur; — Validantur cum decreto ea, quae ab episcopo statuta sunt etc. — Pontifex PP. anathemate percutit privilegii huius violatores; — Observatoribus vero bona precatur. — Innoc. PP. et nonnullorum S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Petro Nicensi episcopo, eiusque successoribus canonice promovendis, in perpetuum.

Officii nostri nos hortatur auctoritas, pro Ecclesiarum statu satagere, et earum quieti et utilitatibus salubriter, auxiliante Domino, providere. Dignum namque, et honestati congruum esse cognoscitur, ut qui ad Ecclesiarum regimen assumpti sumus, eas a pravorum hominum nequitia tueamur, et B. Petri atque Apostolicae Sedis patrocinio muniamus; et Nicen. Ecclesiam, cui Domino auctore praesse dignosceris, S. R. E. privilegio roboramus; statuentes, ut ordo canonicus, qui secundum B. Augustini regulam tuo lau-

(1) Ex authentico excerptum edidit Ughell., Ital. Sac. tom. iv, ubi de Nicensibus episcopis.

Assignatio bonorum.

Quarta pars decimarum et oblationum episcopo adiudicantur.

Proemium.

In hac Ecclesia canonicorum regularis disciplina approbatur.

dabili studio est in Niciensi Ecclesia Dei gratia institutus, ibidem futuris temporibus inrefragabiliter observetur; et decedentibus clericis, qui impraesentiarum in eo Domino famulantur, nullus eis, nisi regularem vitam professus, canonicus subrogetur. Obeunte quoque te, nunc eiusdem loci episcopo, nemo ibi praeterquam regularis episcopus praeponatur, qui eidem Ecclesiae, cooperante Domino, praesesse valeat et prodesse. Decernimus etiam, ut quaecumque bona, quascumque possessiones eadem Ecclesia impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum et principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, permittente Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus in perpetuum, et illibata servantur; in quibus haec propriis nominibus adnotanda subiunximus; ecclesiam videlicet S. Mariae de Clansio, ecclesiam Sancti Laurentii de Illontia, ecclesiam Sanctae Mariae de Pila, ecclesiam Sanctae Teclae, et castrum, quod vocatur Drapum, ecclesiam Sanctae Mariae Villae veteris, monasterium Sancti Pontii cum ecclesiis ad ipsum pertinentibus, quas in Niciensi episcopatu, episcopale legitime pertinere dignoscitur; ecclesiam Sanctae Mariae de Olivo, ecclesiam Sancti Hospitalii. Nulli ergo hominum liceat, quod a te super institutione praefatae Ecclesiae factum est, et a nobis firmatum, infringere, vel mutare, seu qualibet occasione convellere, nec eius possessiones auferre, vel abbatias retinere, seu quibuslibet molestationibus fatigare; sed omnia semper conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in posterum ecclesiastica saecularive persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contraire, et temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, et a sacratissimo Corpore et San-

guine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic bonae actionis fructum percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniat. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Guillelmus Praenestinus episcopus.

Ego Hubaldus diac. card. S. Mariae in Via Lata.

Ego Chrysogonus diac. card. S. Mariae in Porticu.

Ego Anselmus presb. card. tituli S. Laurentii in Lucina.

Ego Lictifredus presb. card. tit. Vestinae.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Ioannis et Pauli.

Datum Pisis per manum Aymerici S. R. E. diaconi card. et cancellarii, iv kal. aprilis, ind. xv, incarnationis dom. anno mccccxvii, pontif. vero domni Innocentii Papae II anno vii (1).

Dat. die 29 martii anno Domini 1137, pontif. anno viii.

XLVI.

Monasterium de Cheminon ab ordine S. Nicolai de Aroasia translatum ad ordinem Cisterciensem, coenobio de Tribus Fontibus subditur (2).

SUMMARIUM

Fratrum Clarevallensium encomia. — Translationem et subiectionem a canonicis Cheminonensibus monasterio de Tribus Fontibus factas confirmat Pontifex. — A quibus substrationem fieri prohibet. — Censum annuum sibi reservat. — Clausulae consuetae.

(1) Lege viii. (2) Ex Gall. Christ. tom. iv, pag. 29.

Confirmantur bona omnia ad eam pertinentia:

Quorum bonorum pars describitur:

Validantur cum decreto eas quae ab episcopo statuta sunt etc.

Pontifex anathematis caruit privilegii huius violatores

Observantibus vero bona praecatur.

Innocentii PP.

et nonnullorum S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Stephano abbati monasterii de Tribus Fontibus, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Fratrum Clarevallensium encomia.

Laudes et gratias omnipotenti Deo referimus, quod nomen et vitam fratrum Clarevallensium per diversas partes mundi ita celebrem, ita fecit spectabilem esse, ut eorum laudabili... ipsi quoque viri religiosi religiosiores fieri appetant, et, iuxta illud Psalmistae, de virtute in virtutem ire contendat (a).

Translationem et subiectionem a canonicis Cheminonensibus monasterio de Tribus Fontibus factas confirmat Pontifex;

Placet igitur, et hoc ipsam auctoritate confirmamus, quod canonici Cheminonenses semelipsum et locum suum monasterio de Tribus Fontibus contulerunt, et sub vestra cura atque magisterio de caetero vivere decreverunt; et quoniam Deus, utpote incommutabilis et aeternus, mutabilia corda non approbat, atque apud ipsum non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio (b), simili modo sancimus, ut iam dictis canonicis praesentibus vel futuris nullatenus liceat, quocumque tempore se a vestra subiectione subtrahere, seu qualibet occasione contra vos calcaneum elevare; sed potius idem locus cum appendiciis suis, et personae, ibidem pro tempore Domino servientes, etiam obediens vobis existant, quemadmodum abbatiae, quae secundum regulam Cisterciensium institutae sunt, suo capiti obsequuntur: salvo nimirum censu xii numerorum Cathalaunensium, singulis annis nobis nostrisque successoribus persolvendum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat vos vel successores vestros super hac nostra confirmatione temere perturbare, aut aliquam vobis exinde contrarietatem inferre. Si quis autem ausu temerario contra hanc praesentem constitutionem venire tentaverit, secundo tertiove commonitus, nisi praesumptionem suam congrua satisfactione correxerit, excommunicationi subiaceat; conservantes

A quibus substrationem fieri prohibet;

Censum annuum sibi reservat.

Clausulae consuetae

(a) Psalm. lxxxiii, 8. (b) Iacob i. 17. (n. r.) Bull. Rom. Vol II. 54

vero omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli gratiam consequantur. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episc. ss.

Data Romae per manum Aymerici S. Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, xiiii kalendas martii, indictione prima, incarn. domin. anno mccccxviii, pontificatus vero domni Innocentii Papae secundi anno ix.

Dat. die 17 februarii anno Domini 1138, pontif. anno ix.

XLVII.

Confirmatio bonorum omnium praeposito et canonicis Ecclesiae S. Mariani Eugubinae sedis cathedralis, a principibus, regibus, vel Summis Pontificibus donatorum (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Bona omnia Ecclesiae huic confirmantur. — Horum bonorum nonnulla hic enumerantur. — Decretum libertatis atque immunitatis. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Benedicto praeposito, eiusque fratribus in Ecclesia cathedralis sedis B. Mariani Eugubinae civitatis famulantibus, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, ut et fidelis devotio laudabiliter entescat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Ea propter, dilecti in Domino filii, postulationibus vestris clementer impertimur assensum, et ecclesiam B. Mariani, in qua divinis estis obsequiis mancipati, apostolici privilegii pagina communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem locus impraesentiarum canonice possidet, aut in futu-

(1) Ex membran. Archiv. Eugubini editit Ughelt., Ital. Sac., tom. i, ubi de episcopis Eugubinis.

Exordium.

Bona omnia Ecclesiae huic confirmantur.

rum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis in perpetuum et illibata permaneant: in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: plebem videlicet S. Iohannis de Civitate, plebem S. Mariae Serrata, plebem de Lisciano, plebem S. Mariae de Gadiano cum plebe S. Donati et S. Viriani, plebem S. Gervasii, curtem de Lavari, cum aliis omnibus ecclesiis ac bonis praedictae Ecclesiae pertinentibus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatam B. Mariani ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet fatigationibus molestare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione sunt concessa, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur etc. Amen.

Horum bonorum nonnulla hic enumerantur.

Decretum libertatis atque immunitatis

Solitae clausulae.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Conradus Sabinen. episcopus propria manu corroboravi.

Ego Petrus card. presb. S. Susannae.

Ego Bernardus presb. card. S. Crucis in Hierusalem.

Ego Anselmus presb. card. S. Laurentii in Lucina.

Ego Martinus presb. card. S. Stephani.

Ego Oddo diac. card. S. Georgii.

Ego Guido diac. card. Ss. Cosmae et Damiani.

Ego Guido diac. card. S. Adriani.

Ego Boethius diac. card. Ss. Viti et Modesti.

Ego Ivo diac. card. S. Mariae in Aquiro.

Ego G. G. card. S. Angeli.

Ego Gerardus diac. card. S. Mariae in Domnica.

Datum Lateranis per manus Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis cancellarii, x kal. aprilis, indicta, incarn.

dominicae anno MCXXXVII (1), pontificatus vero D. Innocentii Papae II, anno IX.

Dat. die 23 martii anno Domini 1138, pontif. anno IX.

XLVIII.

Privilegium confirmationis donationum omnium, factarum monasterio Albaeripae Lingonensis dioecesis (2).

SUMMARIUM

Exordium. — S. Bernardi Claraevallen. merita in Sedem Apostolicam. — Bona monast. confirmantur, et donationes omnes. — Solitae clausulae.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, reverendissimo in Christo filio Rainaldo abbati monasterii Albaeripae, suisque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

In Apostolicae Sedis specula, disponente Domino, constituti, tanto amplius religiosas personas paterna debemus pietate diligere ac fovere, quanto magis eorum orationibus ad exequendum iniunctum nobis apostolatus officium opportunis solatiis adjuvari, et in futuro aeternae benedictionis participes fore confidimus. Proinde, dilecte in Domino fili Rainalde abbas, exorati a carissimo filio nostro Bernardo Claraevallis abbate, de cuius religione atque prudentia innumera comoda sanctae Ecclesiae a Domino provenerunt.... desideriis clementer annuimus, et monasterium Albaeripae, cui Deo auctore praesides, praesentis scripti pagina communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem locus impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus

Exordium.

S. Bernardi Claraevallensis merita in Sedem Apostolicam.

Bona monasterii confirmantur, et donationes omnes.

et illibata permaneant; in quibus haec nominatim duximus exprimenda: videlicet quaecumque a bonae memoriae Wilenco Lingonensi episcopo per manum supradicti abbatis Claraevall. ad opus monasterii Albaeripae in locis inferius adnotatis, devotionis intuitu sunt collata; scilicet in Solongereth, campo Alerii, Ambrariis, Aula, Arcufracto, Racheso, Quine, Morethangiis, Crille: quod profecto donum non solum de iis, quae in proprietate ac dominio suo praefatus episcopus inibi possidebat, factum esse cognoscitur; sed et quicquid ex iis, quae alii ab eo de eisdem terris, feudi nomine, quocumque modo tenebant, iuste possetis acquirere. Praeterea nihilominus confirmamus, quae idem episcopus, exceptis supradictis locis, in omnibus aliis terris suis circumiacentibus, vobis contulit, id est omnia necessaria libere et gratis ad usus vestros, et domorum vestrarum, atque animalium, tam in herbis quam in aquis, sylvis, glandibus, et in quibuslibet rebus, vel potu, melle, venatione, et caeteris iis similibus, a vobis vel universis vestris sive mercenariis capiendis vel inveniendis. Simile quoque donum, a nobili viro Rainaldo de Grance vobis factum, simili sanctione firmamus. Adicientes donationem, quam egregius vir Ebalduus comes de Sauz et Rainaldus de Grance, vobis fecisse noscuntur de iis, quae infra supradictos terminos possidebant, et extra eadem loca, si qua de proprietate et dominio eorum sunt vestris, vel vestrorum hominum, seu et animalium usibus necessaria, firma vobis et inviolata servantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, praedictum monasterium super hac nostra constitutione temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur vestris usibus omnimodis profutura. Si quis autem huic nostrae constitutioni sciens, contraire tentaverit, secundo tertiove commonitus, si non praesum-

Solitae clausulae.

ptionem suam congrue emendaverit, excommunicationi subiaceat; conservantes vero haec omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius gratiam consequantur. Amen, amen, amen.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi card. et cancell., vi kal. april., indict. I, incarnat. dominicae MCXXXVIII, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno IX.

Dat. die 27 martii anno Domini 1138, pontif. anno IX.

XLIX.

Sedes episcopalis Rossellanae Ecclesiae, praedonum infestationibus agitatae et desolatae, Grossetum transfertur (1).

SUMMARIUM

Sedis Apostolicae potestas transferendi, vel uniendi Ecclesias; — Quibus tamen de causis id agendum, — Et a Summis Pontificibus actum. — Propter Rossellanae Ecclesiae calamitatem eiusdem episcopalis sedes Grossetum transfertur. — Decretum confirmationis praesentis privilegii. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Rollando Grossetano episcopo, eiusdemque successoribus canonicis substituendis, in perpetuum.

Sacrosancta Romana Ecclesia, caput et magistra omnium Ecclesiarum est ab ipso Salvatore nostro Iesu Christo divinitus constituta; quae profecto, sicut speciali privilegio caelitus sibi collato, potestatem habet novos episcopatus, exigente necessitate, statuere; ita nihilominus duos potest in unum coniungere, unum in duos dividere: atque episcopales sedes, qualeslibet tyrannica feritate oppressionem vel violentiam patientes, ad alia, quae tutiora sunt, loca transferre; cum utique B.

Sedis Apostolicae potestas transferendi, vel uniendi Ecclesiae.

Quibus tamen de causis id agendum.

(1) Edidit Nicolaus Coletus, Ital. Sac., tom. X, in addendis ad Historiam Ecclesiae Grossetanae.

(1) Lego MCXXXVIII. (2) Inter Instrumenta Ecclesiae Lingonensis edidit Sammarth., Gall. Christ., tom. IV, col. 169.

Augustinus, egregius S. Ecclesiae doctor et rector, certis ex causis id fieri annuati (1), videlicet, aut pro persecutorum feritate, aut locorum difficultate, aut malorum societate. Sed et praedecessores nostri, qui diversis fuere aetatibus, eandem translationem ad alia loca munitiora unitis eiusdemque dioeceseos saepenumero fieri permiserunt. Hoc nimirum dispensationis intuitu, ven. frater Rollande episcopo, quoniam Rossellana Ecclesia (2) multorum praedonum in circuitu habitantium stimulis et infestationibus agitur: et populus eiusdem loci ad magnam desolationem atque paucitatem, peccatis exigentibus, est redactus, communicato fratrum nostrorum consilio, dignitatem episcopalis sedis in eadem urbe hactenus habitam, in Grossetanam civitatem apostolica auctoritate transferimus; atque, ut idem locus de caetero episcopalis apicis culmine decoretur, praesentis privilegii sanctione decernimus. Nulli ergo omnino hominum fas sit, te vel successores tuos super hac nostra constitutione temere perturbare, aut etiam super his aliquid immutare; sed potius Grossetana civitas episcopalis sedis iure perpetuo gaudeat, eique tamquam patri Ecclesiae ab omnibus tam clericis quam laicis Rossellanae dioeceseos obedientia et reverentia humiliter deferatur. Si qua sane imposterum ecclesiastica saecularisve persona, huius nostrae dispositionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non praesumptionem suam congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui periculum patiat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei ac Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae subiaceat ultioni. Constituimus autem, ut privilegii, a Sede Apostolica monasteriis seu aliis piis locis indultis, huius nostrae

(1) Forsitan annuat. (R. T.) (2) Urbs perantiqua Heururiae cuius in praesens nihil, praeter Episcopum, superest. (R. T.)

concessionis obtentu nullum praepudicium inferatur. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax D. N. Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

N.

Ego Corradus Sabinensis episcopus ss.

Ego Albericus Hostiensis episcopus ss.

Ego Petrus cardinalis presbyter tit. S. Susannae ss.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. S. Crucis in Hierusalem ss.

Ego Anselmus presb. cardinalis tituli S. Laurentii in Lucina ss.

Ego Lucas presb. cardinalis tit. Ss. Ioannis et Pauli ss.

Ego Martinus presb. cardinalis tit. S. Stephani ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Oddo diaconus cardinalis ad Velum Aureum ss.

Ego Guido diaconus cardinalis Ss. Cosmae et Damiani ss.

Ego Guido diac. cardinalis S. Adriani ss.

Ego Chrysogonus diaconus cardinalis S. Mariae in Porticu ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis S. Angeli ss.

Ego Octavianus diaconus cardinalis S. Nicolai in Carcere ss.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et canc., v idus aprilis, indictione 1, incarn. dominicae anno MCXXXVIII, pontificatus vero domni Innocentii II Papae anno IX.

Dat. die 9 aprilis anno Domini 1138, pontif. anno IX.

Et a Summis Pontificibus actum.

Propter Rossellanae Ecclesiae calamitatem eiusdem episcopalis sedes Grossetum transfertur.

Decretum confirmationis praesentis privilegii.

Solitae clausulae.

Innocentii PP.

et S. R. Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

L.

Domus Montis-Pessulani, et monasterium S. Gervasii et aliud monasterium Ss. Domitiani et Ragueberti, cum pertinentiis omnibus, Cluniacensi monasterio confirmantur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Domus Montispessulani confirmatur monast. Cluniac. — Ad construendum oratorium et coemeterium. — Item monasterium S. Gervasii de Fas in prioratum redigendum, et monasterium Ss. Domitiani et Ragueberti. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Petro abbati Cluniacensi, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Quos omnipotens Dominus ampliori honestate ac religionis nitore facit esse conspicuos, a Sede Apostolica convenit plurimum honorari, et opportunis adminiculis confoveri. Quo circa, dilecte in Domino fili Petre abbas, personam tuam paternis affectibus amplexantes, donationem ab illustri viro Guillelmo Montispessulani in manu nostra devotionis intuitu factam, et per nos monasterio tradendam Cluniacensi, tuisque successoribus confirmamus, et Cluniacensi monasterio ratam et inconvulsam perpetuo manere decernimus; statuentes, ut in eodem loco oratorium et cimiterium construatur, in quo si quae personae, undecumque venientes, sepeliri deliberaverint, nullius prohibeantur obstaculo, nisi forte vinculo excommunicationis fuerint innodatae: salvo nimirum iure matricis Ecclesiae. Adiciamus etiam, ut si quid fratribus in eodem loco Deo servientibus concessione Pontificum, largitione principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, imposterum datum fuerit,

Domus Montispessulani confirmatur monasterio Cluniacensi

ad construendum oratorium et coemeterium.

(1) Ex Bibliotheca Cluniacensi Martini Marrier, col. 1403.

tam tibi quam ipsis fratribus praesentibus vel futuris, firmum et inviolabile servetur. Simili quoque modo monasterium S. Gervasii de Fas, quod quidem aliquando prioratus Cluniacensis coenobii extitit, nunc autem in abbatiam per quorundam insolentiam est transactum, in prioratus statum et ordinem revocatur, et perpetuis temporibus cum omnibus suis pertinentiis sub eiusdem monasterii ditione ac dispositione consistat. Ut autem sacrum Cluniacense coenobium semper de bono in melius suscipiat incrementum, monasterium Ss. Domitiani et Ragueberti sub iure et dispositione tua et successorum tuorum perpetuo manere sancimus, quemadmodum a venerabili fratre nostro Petro Lugdunensi archiepiscopo, Apostolicae Sedis legato, noscitur institutum, et suo scripto atque sigillo firmatum. Nulli ergo hominum fas sit, idem Cluniacense coenobium super hac nostra concessione ac confirmatione temerario ausu perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione ac gubernatione concessa sunt, omnimodis usibus profutura. Si qua sane imposterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non congrue satisfecerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat; cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et in futuro praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episc. ss.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi subscripsi.

Item monasterium S. Gervasii de Fas in prioratum redigendum, et monasterium Ss. Domitiani et Ragueberti.

Solitae clausulae.

Innocentii PP.

et S. R. Eccl.
cardinalium
subscriptiones.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. Sanctae Crucis in Hierusalem subscripsi.
Ego Teodewinus S. Rufinae episcopus subscripsi.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. Sancti Laurentii in Lucina subscripsi.

Ego Lictifredus presbyter cardinalis tituli Vestinae subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Ioannis et Pauli subscripsi.

Ego Martinus presbyter cardinalis tit. S. Stephani ss.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis, et cancellarii, iv kal. maii, indictione 11, (1) dominicae incarnationis anno MCXXXVIII, pontificatus domni Innocentii Papae II anno x (2).

Dat. die 28 aprilis anno Domini 1138,
pontif. anno ix.

LI.

Assignatio finium S. Fulginaten. Ecclesiae, cuius bona omnia confirmantur (3).

SUMMARIUM

Prooemium. — Bona Ecclesiae confirmantur. — Fines dioecesis Fulginaten. — Enumeratio bonorum. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Benedicto episcopo Fulginensi, eiusque successoribus canonice substituendis, salutem in perpetuum.

Prooemium.

Incomprehensibilis et ineffabilis divina miseratio potestatis nos hac providentiae ratione in Apostolicae Sedis administratione constituit, ut paternam universis Ecclesiis sollicitudinem gerere studeamus. Proinde, venerab. in Christo frat. Benedicte episcope, tuis iustis postulationibus debita benignitate annuimus, et Fulginensem Ecclesiam, cui Deo auctore praesente dignosceris, Apostolicae Sedis pri-

(1) Lege 1. (2) Lege ix. (3) Ex Ughell., Ital. Sac., tom. 1, ubi de Fulginat. episcopis.

vilegio communimus; statuente, ut quaecumque possessiones, quaecumque bona eadem Ecclesia impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum rationabilibus modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma tibi tuisque praecessoribus, et illibata permaneant. Sancimus etiam, ut universi fines parochiae, sicut a tuis successoribus usque hodie sunt possessi, ita omnino integra tam tibi quam tuis successoribus in perpetuum conserventur. Primum quidem latus a Timia vadit in flumen Mortuum: secundum latus a flumine Mortuo in fontem Palumbi, et primum S. Stephani ad Crucem S. Martini, inde ad Cerretum, et ad rivulum Foiani usque ad rivulum, qui dicitur Griscus: tertium latus ab ipso Grisco pervenit ad Corniale de Vaccagna usque ad clivium Martis, et inde ad collem Iovis, et descendit per directum usque ad Crucem Sancti Mauri: a quarto latere versus Dona iuxta Spellam pervenit in supradictum flumen Timiam. Confirmamus insuper vobis, et per vos S. Fulginensi Ecclesiae, plebem S. Iohannis de Foro fluminis cum ecclesiis suis, plebem S. Iohannis de Dilecto cum ecclesiis suis, plebem S. Feliciani de Butino, plebem de S. Maria Nova, plebem S. Mariae de Fulginea cum ecclesiis et possessionibus eorum, plebem S. Valentini, et plebem de Rovelleta, et plebem S. Mariae de Scopulo, plebem S. Mariae de Fellonica cum possessionibus et ecclesiis earum, plebem de Cassignano, plebem de Porcarella, et plebem S. Andreae de Orbe cum ecclesiis et pertinentiis earum. Porro castellum Landolinae cum sua possessione, et monasterium Sancti Petri cum suis possessionibus, ecclesiam quoque S. Mariae de Rignano cum omnibus pertinentiis suis, in tuo et tuorum successorum dominatu semper permanere censemus. Canonicam vero S. Feliciani cum omnibus pertinentiis, vel ecclesiis suis, ita sub vestro statuimus iure persistere, ut nullus ibi praepositus, nullus-

Bona Ecclesiae
confirmantur.Fines dioecesis
Fulginaten.Enumeratio
bonorum.

que canonicus absque assensu episcopi ordinetur. Praebenda etiam de Canonica episcopo attribuat, quoties in refectorio cum fratribus reficere noluerit. Monasterium quoque Salvatoris, et ecclesiam S... et ecclesiam S. Constantii, et ecclesiam S. Abundii, et ecclesiam S. Hercullii, et omnes ecclesias civitatis secundum sacrorum canonum sanctiones in vestra statuimus dispositione et ordinatione persistere. Insuper etiam ecclesiam S. Christinae, ecclesiam S. Petri de Rotundo, et canonicam S. Paterniani cum omnibus pertinentiis earum, monasterium S. Stephani et monasterium de Salvino, et S. Martini de Murro, et S. Angeli de Rosaia cum omnibus pertinentiis eorum, canonicam quoque S. Martini, S. Andreae et S. Luciae cum omnibus pertinentiis et ecclesiis earum, omnesque alias ecclesias Fulginensis episcopatus similiter in vestra statuimus dispositione et ordinatione persistere. Sane redditus de mercato, de portis, de pontibus, de stratis civitatis, et de castro episcopi, videlicet S. Feliciani, tibi tuisque successoribus in perpetuum confirmamus, sicut ex antiquo iure, et ex regia liberalitatis munificentia, Fulginensis hactenus possedit Ecclesia. Et campum qui dicitur S. Mariae, campum de Pissinale et campum de Uccellano, campum de Vaccaria, campum S. Abundii de Filecto, campum Frigidi, campum de Gualdo et totam terram Berardi filii Ricconis, et terram totam, quam dedit Acto comes, Luponis filius, ecclesiae S. Feliciani, et totam terram, quae in Spello et Colle, Topini quoque fluminis alveum iuxta civitatem in vestra iurisdictione servandam perpetuo confirmamus, et molendina omnia, quae illic praesenti tempore iam constructa sunt, aut in futurum construi contigerit, et quaeque illic aedificia construentur, necnon omnes servi et ancillae, atque liberi, ad Ecclesiam pertinentes, sub vestra semper aut success. possessione permaneant. Decer-

nimus ergo etc. Si qua ergo etc. Cunctis autem etc. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Gregorius presb. card. tit. Ss. Apostolorum ss.

Petrus card. presb. tit. S. Susannae ss.

Petrus card. presb. tit. S. Marcelli ss.

Gerardus presb. card. tit. S. Crucis in Hierus. ss.

Anselmus presb. card. tit. S. Laurentii in Lucina ss.

Lucas presb. card. tit. Ss. Io. et Pauli ss.

Gregorius diac. card. Ss. Sergii (1) ss.

Guido diac. card. S. Adriani ss.

Oddo diac. card. S. Georgii ad Velum Aureum ss.

Guido diac. card. Ss. Cosmae et Damiani ss.

Datum Laterani, per manum Aymerici S. R. E. diaconi card. et cancellarii, iii id. iun., ind. 1, inc. dominicae anno MCXXXVIII, pontificatus vero D. Innocentii Papae II anno ix.

Dat. die 11 iunii anno Domini 1138,
pontif. anno ix.

LII.

Confirmatio statuti, ut decedentibus canonicis saecularibus, totidem subrogentur regulares in ecclesia S. Mariae de Castellione, cuius bona omnia confirmantur (1).

SUMMARIUM

Adprobat Ecclesiae Castellion. statuta, illudque confirmat quo canon. saecul. obeuntibus, regulares substituuntur. — Bona omnia confirmantur. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. subscriptiones.

Innocentius, servus servorum Dei, dilecto filio Aldoni abbati S. Mariae de Castellione, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Quod per aspirantem gratiam, dilecte in Domino fili Aldo abbas, in B. Dei

(1) Supple et Bacchi (R. T.) (2) Inter Instrumenta Ecclesiae Lingonen. edidit Sammarthian., Gall. Christ., tom. iv, col. 170.

LIII.

Confirmatio bonorum monasterii Brufeningensis Ratisbonensis dioecesis (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Bona ad monast. spectantia confirmantur; — Et a quolibet minui prohibetur, vel a monachis quidquam ulla de causa exigi. — Monasticum ordinem in eo servari statuitur secundum regulam S. Benedicti. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius, servus servorum Dei, dilecto filio Erboni Brufeningen. monasterii abbati, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Sicut iniusta poscentibus nullus est tribuendus effectus, ita legitima desiderantium non est differenda petitio. Proinde, dilecte in Domino fili Erbo abbas, tuis petitionibus clementer annuimus, et Brufeningen. monasterium, cui Deo auctore praesesse dinosceris, sub Apostolicae Sedis tutela suscipimus, et praesentis scripti pagina communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona idem locus impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant; in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis, videlicet, villas seu possessiones, quas venerabilis frater noster Otto Bambergensis episcopus eidem monasterio contulit, Gerbernebach, Munnebach, Malistorff, Stainloch, Ahebach, Oberdorff, Grassolfing, Hemburg, Neunkirchen, Dietpurgerreut, Wittenreut cum suis pertinentiis. Prohibemus insuper, ne praefatas res eidem monasterio iam collatas, vel in antea conferendas, praedicto episcopo vel alicui successorum suorum distrahere vel mi-

(1) Ex Hundii Historiae Salisburg. tom. III.

Adprobat Ecclesias Castellion. statuta, illudque confirmat quo canon. saecul. obeuntibus, regulares substituuntur.

Genitricis Ecclesia est constitutum, nobis extat acceptum; unde etiam charitatem tuam duximus commendam, ut more boni agricolae commissam tibi vineam summi patrisfamilias diligenter excolere, eamque pro viribus meliorare contendas. Quia vero ex hortatione confratrum nostrorum Guilelmi quondam Lingonensis episcopi, et Bernardi Clarevallensis abbatis, est in B. Mariae ecclesia institutum, ut obeuntibus saecularibus eiusdem loci canonicis, non nisi regulares substituuntur; id ipsum nihilominus gratum habemus, statuentes, ut decedentibus saecularibus canonicis, qui impraesentiarum apud vos esse noscuntur, nullus eis, nisi regularem vitam professus, canonicus subrogetur. Sancimus etiam, ut quascumque possessiones idem locus hodie canonice possidet, aut imposterum concessione Pontificum, largitione regum et principum, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus permaneat. Nulli ergo etc.

Innocentii PP. EGO INNOCENTIUS Ecclesiae catholicae episcopus.

et S. R. Eccl. subscriptiones. Ego Drogo Ostiensis episcopus.

Ego Gerardus cardinalis S. Crucis in Hierusalem.

Ego Anselmus presbyter cardinalis.

Ego Lucas presbyter cardinalis.

Ego Martinus presbyter cardinalis.

Ego Guido diaconus cardinalis.

Ego Chrysogonus diaconus cardinalis.

Ego Yvo diaconus cardinalis.

Datum apud S. Germanum per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, XII kal. octob., indictione I, anno MCXXXVIII, pontificatus Innocentii II anno IX.

Dat. die 20 septembris anno Domini 1138, pontif. anno IX

Monasticum ordinem in eo servari statuitur secundum regulam S. Benedicti.

nuere liceat. Decernimus autem, ut, quia communem vitam ducentes de aliorum elemosynis et beneficentia debent vivere, de laboribus, quos propriis sumptibus colligitis, a vobis decimas exigere vel recipere nemo praesumat. Sancimus etiam, ut Ordo monasticus, qui secundum beati Benedicti regulam et studium vestrum, in eo monasterio noscitur institutus, futuris temporibus ibidem perpetuo conservetur. Statuimus insuper, ut nemini fratrum vestrorum post factam in eodem monasterio professionem absque licentia praelati sui ad alium locum liceat transmigrare. Nulli ergo hominum liceat idem coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, minuere, vel aliquibus molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove communita, nisi reatum suum congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, atque a sacratissimo Corpore et Sanguine Domini nostri Iesu Christi aliena fiat; conservantes autem haec omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, gratiam consequantur. Amen.

Innocentii PP. EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones. Ego Gregorius diac. card. Ss. Georgii et Bachi ss.

Ego Petrus card. presbyter Sanctae Susannae ss.

Ego Gerardus presbyter card. tituli S. Crucis in Hierusalem ss.

Ego Lucas presbyter card. tit. Sanctorum Ioannis et Pauli ss.

Ego Vassallo diac. card. S. Eustachii iuxta templum Agrippae ss.

Bull. Rom. Vol. II 55

Datum Laterani per manum Aymerici diac. et cancellarii, III idus aprilis, indictione II, dominicae incarnationis anno MCXXXIX, pontificatus vero domini Innocentii PP. anno X.

Dat. die 11 aprilis anno Domini 1139, pontif. anno X.

LIV.

Diploma pro monasterio S. Lamberti in valle Sein Salisburgensis dioecesis ordinis S. Benedicti (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Henricus comes de Sein coenobii huius fundator; — Cuius bona omnia confirmat Innocentius PP. — Abbatis electionem a monachis fieri statuit; — Prout etiam advocati; — Item liberum ab omni perturbatione declarat; — Censum XII denariorum Rom. Ecclesiae reservat et collectam quotidianam pro Rom. Pontifice. — Abbati facultatem elargitur inobservantes monachos de monasterio pellere, aliosque suscipere. — Solitae clausulae.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Gunthero abbati monasterii Sancti Lamperti martyris, quod situm est in Saltzburgensi episcopatu, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Apostolicae Sedis elementiae convenit, omnibus, eius suffragium implorantibus, materuae affectionis patrocinium exhibere. Sicut autem ex scriptis beatae memoriae Silvestri papae nostri praedecessoris agnovimus, Aeribo quondam comes pro animae suae remedio, suorumque parentum, in quodam loco suae proprietatis, quod olim Burgili vocabatur, nunc autem ab incolis Serva dicitur, monasterium in honore S. Lamperti martyris pro sua devotione construxit, atque ad suae salutis ac praemii cumulum, interventu gloriosae memoriae Ottonis tertii imperatoris Augusti, eundem locum, beato Petro oblatum, apostolico privilegio fecit roborari.

(1) Ex Hundii metropoli Salisburg., tom. III.

Exordium.

Bona ad monasterium spectantia confirmantur;

Et a quolibet minui prohibetur, vel a monachis quidquam ulla de causa exigi.

Exordium.

Henricus comes de Sein coenobii huius fundator;

Nos igitur ipsius vestigiis inhaerentes, tuis, dilecte in Domino fili Gunthere abbas, postulationibus impertimur assensum, ipsumque monasterium S. Lamperti praesentis privilegii pagina communimus; statuente, ut quascumque possessiones, quaecumque bona impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum, liberalitate principum, oblatione fidelium, seu aliis rationabilibus modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus permaneat. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum successorum quolibet, nullus ibi qualibet surreptionis astutia vel violentia praeponeatur, nisi quem fratres communi assensu, vel fratrum pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, et B. Benedicti regulam, sibi praesesse providerint. Adiciamus etiam, ut advocatiam eiusdem monasterii nulli liceat usurpare, sed potius pro vestro arbitrio personam idoneam vobis in advocatum libere eligatis; qui etiam si inutilis monasterio vestro fuerit, absque alienius contradictione eum amovendi, et loco eius alium subrogandi, licentiam habeatis. Decernimus ergo, ut nulli liceat ecclesiasticae saecularive personae praefatum monasterium super hac nostra confirmatione ac concessione temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu aliis quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia eis integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, omnimodis usibus profutura. Ad iudicium vero huius perceptae a Rom. Ecclesia libertatis, XII denarios nobis nostrisque successoribus annualiter persolvetis: iuxta institutionem quoque iam dicti praedecessoris nostri, pro Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, omni die ad missam una collecta fiat, similiter et pro defunctis. Sancimus insuper, ut nemini fratrum vestrorum post factam in eodem monasterio professionem, absque licentiam praelati sui ad

alium locum liceat transmigrare. Quod si discesserit, et canonice commonitus, redire contempserit, facultatem nihilominus habeatis, eundem a divinis officiis interdicere, interdictum vero nullus episcoporum vel abbatum suscipere audeat, vel retinere. Si quis sane imposterum, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reumque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Domini nostri Iesu Christi alienus fiat, atque in extremo iudicio districtae ultioni subiacet; cunctis autem Ecclesiae huic iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Datum in Lateran. per manum AymERICI diacon. cardinalis et cancellarii S. R. E., III idus apr., indict. II, dominicae incarnationis anno MCXXXIV (1), pontificatus D. Innocentii Papae anno X.

Dat. die 11 aprilis anno Domini 1139, pontif. anno X.

LV.

Confirmatio bonorum omnium Admontensis monasterii ordinis Benedictini Salisburgensis dioecesis, quod sub protectione Sedis Apostolicae recipitur, variisque donatur privilegiis (2).

SUMMARIUM

Exordium. — Monast. sub protectione Sedis Apostolicae recipit. — Eiusque bona omnia confirmat; — Quae ullo modo alienari vetat. — Liberam inibi cuicumque personae fore sepulturam, monachis autem abbatis electionem indulget. — Perpetua

(1) Lege MCXXXIX ut conveniat annus hic cum caeteris notis chronologicis appositis; facilius enim est in hanc solam, quam in caeteras notas, scriptoris incuria errorem irrepsisse. (2) Ex mss. Codd. monasterii huius edidit Pezsius, Thesaur. Anecd. Noviss., tom. II, par. III, pag. 662.

Abbat. facultatem elargitur inobservantia monachos de monasterio pelleret, aliosque suscipere.

Solitas clausulas.

illud immunitate donatur. — Haec inobservantes anathemate feriuntur. — Observantibus vero aeternam felicitatem deprecatur. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio suo Gotifredo abbati monasterii, quod Admuntis dicitur, in Saltzburgensi parochia (1) situm, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Cum omnibus Ecclesiis et ecclesiasticis personis ex iniuncto nobis a Deo apostolatus officio debitores existamus, illos tamen paternis affectibus nos convenit amplius confovere, qui, postpositis rebus saecularibus, omnipotentis Dei servitio se arctius alligarunt. Quapropter, dilecte in Domino fili Godefride abbas, tuis rationabilibus postulationibus elementer annuimus, et monasterium Admuntense, cui auctore Deo praesides, sub Apostolicae Sedis tutelam et protectionem suscipimus, et praesentis scripti pagina communimus, quod utique a venerabili fratre nostro Gebehardo Saltzburgensi archiepiscopo felicitis memoriae constat esse constructum, in sua dioecesi, atque multis bonis ditatum. Insuper etiam quascumque possessiones, quaecumque bona, a praefato Gebehardo seu a successore suo Tiemone archiepiscopo, seu aliis Dei fidelibus, in decimis vel donationibus aliorum agrorum collata sunt, vel imposterum offerri contigerit in terris, vineis, vel quibuslibet aliis possessionibus, aut quacumque concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis idem coenobium acquisierit, praesentis vobis scripti pagina confirmamus. Nec episcopo, nec abbati ipsi, nec personae alicui facultas sit, bona eiusdem coenobii in feudum sive beneficium, sine consensu meliorum et discretorum fratrum, aliquibus dare, nec modis aliis alienare.

(1) Parochia (barbara vox, gr. παροικία, unde paroecia latine) stricte ecclesia parochialis et districtus ecclesiae presbyteri; lato, territorium et dioecesis episcopi significat: η παροικονα Ρωμης, habetur in epist. Clementis ad Corinth. (A. T.)

Sane sepulturam ipsius loci liberam esse censemus, ut qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi excommunicati sint, extremae voluntati eorum nullus obsistat. Laicos sive clericos saeculares ad conversionem suscipere, nullius episcopi vel praepositi contradictio vos inhibeat. Praeterea hospitalem domum, a venerabili fratre nostro Clunardo apud Friesach constructam, et Admuntensi coenobio cum decimis apud Modinze antiquis et novellis, et cum caeteris omnibus sive patellis, sive sylvis, aut agris, sive mancipiis, vel cum concambio, sive rationabili donatione donatam, vobis apostolico privilegio roboramus. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus inibi qualibet surreptionis astutia, seu violentia praeponeatur, nisi quem fratres communi consensu, vel pars consilii sanioris, secundum Dei timorem, et beati Benedicti regulam providerint eligendum.

Nulli ergo hominum omnino fas sit, idem coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut temerariis vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva Saltzburgensis archiepiscopi canonica reverentia; cui tamen omnino non liceat, ei vexationem aliquam, vel consuetudinem, quae regularium quieti noceat, irrogare. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularive persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, potestatis honorisque sui dignitate careat, si non congrue satisfecerit, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiacet; cunctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax

Liberam inibi cuicumque personae fore sepulturam, monachis autem abbatis electionem indulget.

Perpetua illud immunitate donatur.

Haec inobservantes anathemate feriuntur.

Observantibus vero aeternam felicitatem deprecatur.

Cuius bona omnia confirmat Innocentius PP.

Abbat. electionem a monachis fieri statuit.

Prout etiam advocat.

Item liberum ab omni perturbatione declarat.

Censum III denariorum Rom. Ecclesiae reservat et collectam quotidianam pro Rom. Pontifice.

Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Innocentii PP. Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus subscripsi.

et S. B. Eccl. cardinalium subscriptiones. Ego Theodewinus S. Rufinae episcopus cardinalis subscripsi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli S. Ioannis et Pauli subscripsi.

Ego Chrysogonus presbyter cardinalis tit. S. Praxedis subscripsi.

Datum Laterani per manum Aymerici Sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, idibus aprilis, indictione II, incarnationis dominicae anno MCXXXIX, pontificatus vero domni Innocentii PP. II anno X.

Dat. die 13 aprilis anno Domini 1139, pontif. anno X.

LVI.

Confirmatio foundationis abbatis Averbodiensis, pro cuius regimine atque immunitate nonnulla statuuntur decreta (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesia haec sub protectione Sedis Apostolicae recipitur: — Eiusque bona omnia confirmantur: — Cum decreto omnimodae libertatis a quacumque exactione. — Decernitur insuper ut ordo regularis inibi servari debeat. — Ut nulli episcoporum liceat monachos inquietare: Ut libera tandem inibi cuilibet sit sepultura: — Solitae conclusiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio abbati Andreae Sanctae Mariae, sitae in Averbodio, tuisque successoribus canonice substituendis, in perpetuum.

Exordium

Piae postulatio voluntatis effectus debet prosequente compleri, quatenus devotionis sinceritas laudabiliter eniteat, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Eapro-

(1) Ex tom. I Cod. Diplomat. Miraei, pag. 100.

pter, dilecte in Domino fili, Andreas abbas, tuis petitionibus clementer annuimus et ecclesiam Sanctae Mariae, sitam in Drebodio, quam utique nobilis vir Arnulfus comes eiusque consortes, pia devotionis intuitu fundaverunt, et ad vestram sustentationem omnipotenti Domino pro animarum suarum remedio libere obtulerunt, a termino videlicet Endeberghe usque ad terminum, qui dicitur Ulrepat, cum pascuis circumiacentibus, sub protectione beati Petri suscipimus, et praesentis privilegii pagina communimus. Statuimus etiam, ut quaecumque possessiones, quaecumque bona idem locus impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus, et illibata permaneat.

Adiicimus quoque, ut idem locus ab omni exactione liber maneat, sicut ab iisdem fundatoribus statutum fuisse cognoscitur. Nec aliquem praeter episcopum habeat advocatum. Et ut ordo canonicus secundum regulam sancti Augustini, et institutionem Praemonstratensis Ecclesiae, ibi perpetuo conservetur. Sancimus etiam, ut nemini fratrum post factam in eodem loco professionem, absque licentia praelati sui ad alium locum liceat transmigrare.

Quod si discesserit, et canonice communitus redire contempserit, facultatem nihilominus habeatis, eundem a divinis officiis interdicere, interdictum vero nullus episcoporum vel abbatum suscipere audeat, vel retinere. Sane de laboribus, quos propriis manibus et sumptibus colitis, decimas exigi prohibemus. De nutrimentis quoque animalium vestrorum idipsum observari praecipimus.

Ut autem quietius atque liberius manere possitis in omnipotentis Dei servitio, auctoritate apostolica inhibemus, ne cui episcopo liceat, vos ad sua negotia, nisi

Ecclesia haec sub protectione Sedis Apostolicae recipitur.

Eiusque bona omnia confirmantur.

Cum decreto omnimodae libertatis a quacumque exactione.

Decernitur insuper ut ordo regularis inibi servari debeat;

Ut nulli episcoporum liceat monachos inquietare.

LVII.

Cononizatio beati Sturmii abbatis Fuldenensis, eiusque adscriptio in numerum sanctorum confessorum (1).

SUMMARIUM

Quos Dominus honorare dignatur, et homines debent honore prosequi. — Audita R. Sturmii conf. vita, in plen. synodo beatum virum inter sanctos confessores adnumerat. — Adhortatur ut S. R. E. decreta serventur (R. T.).

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Chuonrado abbati, et monachis Fuldenensis monasterii, salutem et apostolicam benedictionem.

Dignum valde, et omni laude dignissimum, ut quos Rex regum, et Dominus dominantium honorare dignatur, eisdem ab hominibus devota reverentia impendatur. Nos igitur, audita vita laudabili beati Sturmii confessoris, cognitis etiam ex parte miraculis, quae per eius merita Dominus operatur, attestazione fratrum nostrorum, qui de partibus Theutonicis advenerant, in plenaria synodo, quae apud Lateranum est per Dei gratiam congregata, communicato consilio patriarcharum, archiepiscoporum, episcoporum, atque abbatum, eundem beatum virum inter sanctos et electos honorari praecipimus, et diem depositionis eius cum gaudio solemniter celebrari. Vestra itaque, filii charissimi, interest, ita eiusdem confessoris obsequiis ad honorem Dei omnipotentis addictos existere, ita matris nostrae sanctae Romanae Ecclesiae decreta veneranda servare, ut locus vester tam apud Deum quam apud homines laudem et gloriam mereatur, et vestra devotio aeternae vitae praemia assequatur.

Data Laterani XIII kalendas maii.

Dat. die 19 aprilis anno Domini 1139 (2), pontif. anno X.

(1) Ex Archiv. Vatic.

(2) Innocentius II qui in plenario concilio Romensi beatum Godehardum episcopum sanctorum canonici adscripserat, ita octennio serius, in Oecumenico Lateranensi II beatum hunc Sturmium, alias Sturmionem, sanctis confessoribus adnumeravit. Vid. Browerum, Fuldenium antiquit. lib. III, cap. IX, et Pagium iunior. in Breviario, tom. II, pag. 686.

Ut libera tandem inibi cuilibet sit sepultura.

Solitae conclusiones.

forte ad synodum, invitos trahere vel vocare. Porro sepulturam eiusdem loci omnino liberam esse concedimus, ut videlicet eorum, qui illic sepeliri delibaverint, devotioni et extremae voluntati, nisi forte excommunicati sint, nullus obstat: salva nimirum matricis Ecclesiae canonica iustitia, vel reverentia. Inter caeteras eiusdem loci possessiones, ecclesiam, quae dicitur Tessengerlon, nihilominus confirmamus.

Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, eundem locum temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu aliis perturbationibus fatigare; sed omnia integre conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, commodis usibus profutura. Si qua sane imposterum ecclesiastica saecularive persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non congrue satisfecerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Domini nostri Iesu Christi aliena fiat.

Conservantes autem haec omnia omnipotentis Dei, et beatorum apostolorum eius Petri ac Pauli benedictionem et gratiam consequantur. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, XVI kal. maii, indictione II, dominicae incarnationis anno MCXXXIX, pontificatus domni Innocentii Papae II anno X.

Dat. die 16 aprilis anno Domini 1139, pontif. anno X.

Quos Dominus honorare dignatur, et homines debent honore prosequi.

Audita B. Sturmii conf. vita, in plen. synodo beatum virum inter sanctos confessores adnumerat.

Adhortatur ut S. R. E. decreta serventur.

LVIII.

Confirmatio compositionis, initae inter abbatem monasterii S. Michaelis ad Mosam et abbatissam monasterii Iuviniensis, super Ecclesia Tyrciaci (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Causa controversiae examinata coram S. R. E. cardinalium, factaque tandem compositio, quae confirmatur. — Ecclesia Tyrciaci monasterio S. Michaelis adjudicata. — Solitae clausulae.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Lanzoni abbati Sancti Michaelis, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Quae ad pacem Ecclesiarum sunt, debemus paterna provisione statuere, et earum quieti atque utilitati salubriter providere. Proinde, in Domino dilecte filii Lanzo abbas, decisionem controversiae, quae inter te et Haduicem Iuviniensem abbatissam pro ecclesia de Tyrcio in praesentia venerabilium fratrum nostrorum bonae memoriae Willelmi Praenestini, Matthaei Albanensis episcoporum, necnon Ioannis Cremensis tituli Sancti Chrysogoni, Gerardi tituli Sanctae Crucis, Huberti tituli Sancti Clementis, presbyterorum cardinalium, et nostra, ante assumptum apostolatus officium rationabiliter facta est, auctoritate apostolica confirmamus, et ratam atque inconcussam futuris temporibus manere decernimus, et perpetuum silentium super hoc eidem abbatissae, eiusque successoribus indicimus; atque iuxta ea, quae ab eisdem episcopis et cardinalibus exinde statuta sunt, ut praefata abbatissa calumnia, quam pro iam dicta Ecclesia de Tyrcio vestro monasterio inferebat, omnimodis conquiescat; eundemque locum cum suis appendiciis vestrum monasterium quiete possideat, praesenti sanctione statuimus. Nulli ergo hominum liceat te vel successores tuos super hac nostra confirmatione temere

perturbare, aut aliquam vobis exinde diminutionem vel contrarietatem inferre. Si quis autem ausu temerario contra haec venire praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, incurrat, et excommunicationi subiaceat, quousque a sua praesumptione resipuerit et congrue satisfecerit. Amen, amen, amen.

Data Laterani per manum Aymerici Sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, xii kal. maii, indictione ii, incarnationis dominicae anno mxxxix, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno x.

Dat. die 20 aprilis anno Domini 1139, pontif. anno x.

LIX.

Diploma, quo Ferrariensis Ecclesia specialis Ecclesiae Romanae filia, eiusque comitatus sancti Petri patrimonium declaratur (1).

SUMMARIUM

Prooemium. — Ferrariensium et Ravennatis archiep. controversia de electione episcopi; — Examinata in synodo coram Innocentio PP., et prolata sententia contra Ravennatem archiep.; — Gryphonem S. R. Eccl. cardinalem illi praeficit Ecclesiae; — Bonaque omnia ad eam spectantia confirmat et enumerat. — Ferrariensem Ecclesiam Romanae filiam, et S. Petri patrimonium, sub eiusdem dominio semper futuram declarat. — Comitatus Ferrariensis fines describit. — Alia bona ei concedit. — Decimas, aliosque census condonat omnino. — Solitae clausulae. — Innoc. PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Gryphoni Ferrariensi episcopo, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Ad hoc in Apostolicae Sedis cathedra, disponente Domino, constituti esse con-

(1) Ex vv Codd. Vatic.

spicimur, ut Ecclesiarum omnium curam gerere, et ius suum cuique tribuere, praesertim iis, quae beati Petri iuris existant, conservare integre debeamus. Defuncto itaque Landulpho, Ferrariensis civitatis episcopo, quidam de clericis ac laicis generaliter vicemgerentes, ad nostram praesentiam venerunt, et ut iuxta tenorem privilegiorum suorum Ferrariensi Ecclesiae episcopum daremus, humiliter implorarunt. Verum, quia tunc venerabilis frater noster G. Ravennas archiepiscopus, adversus eos agens, per ipsum consecrationem Ferrariensis episcopi fieri debere clamabat, ipsis literis, et viva voce praecepimus, ut ad proximam synodum sapientes ac discretos viros cum instrumentis authenticis et aliis rationibus ad nos... tunc auxiliante Domino iustitiam assequerentur, quod... est. Visis itaque, et diligenter inspectis tam Ferrariensium, quam praefati archiepiscopi conquerentis privilegiis, et rationibus, Ferrariensium scripta praevalere cognovimus. Communicato itaque fratrum nostrorum episcoporum ac cardinalium consilio, iuxta tenorem privilegiorum Ferrariensium episcoporum eligendum, et per Romanae Sedis antistitem consecrandum decrevimus: atque Ferrariensem Ecclesiam sub iure et dominio Apostolicae Sedis, decreto manere statuimus. His itaque gestis, dilecte in Domino fili Grypho, te nostrae sanctae Romanae Ecclesiae, et tituli Sanctae Potentianae cardinalem, et ecclesiae Beati Petri archipresbyterum, ex cardinalibus nostris electum, invocata Spiritus Sancti gratia, in episcoporum consecramus, atque ad gubernandum gregem Ferrariensis Ecclesiae eidem loco praeficimus. Te itaque, clero et populo Ferrariensi in fidelitate beati Petri persistentibus, ad instar praedecessorum nostrorum felicitis memoriae Vitaliani, Hadriani, Leonis, Benedicti, Iohannis, Alexandri et Paschalis, Romanorum Pontificum, sanctae Ferrariensis Ecclesiae, tamquam Apostolicae Sedis filiae, fundos eiusdem matris,

et patrimonia confirmamus; ipsam videlicet massam Babylonicam, quae vocatur Ferraria cum duodecim fundis suis: cui alias undecim massas nostras minores cum omni obedientia atque servitute subiugamus, idest massam et ripam Palatiolum cum duodecim fundis suis: et massam Constanciacus cum duodecim fundis suis: simulque massam Quartisianam cum duodecim fundis suis: et totam et integram massam Donoro cum duodecim fundis suis. Similiter massam Popularem cum duodecim fundis suis: necnon massam Curulum, et massam Salettam cum viginti quatuor fundis suis, et massam Seneticam et Castilionem similiter cum fundis suis. Has quidem praescriptas massas cum omnibus ad earum iura pertinentibus, de dominio et iure atque potestate huius sanctae Romanae Ecclesiae in sanctam Ferrariensem Ecclesiam, per hanc donationis et traditionis paginam donamus et tradimus, ut ab hac hora in antea liceat tam tibi, carissime frater Grypho episcopo, quam successoribus tuis in singulis massis ecclesias cum clericis, diaconis, presbyteris ordinare et consecrare. Illud omnimodis sancientes, ut Ferrariensis Ecclesia cum tota parochia sua in iure et dominio ac privilegio nostrae sanctae Romanae Ecclesiae beati Petri, cuius est patrimonium, perpetuo conservetur, et sit semper sub nostra ditione, ordinatione, atque consecratione, ut quicumque per nos illic electus, ordinatus, et consecratus fuerit, ille honoris huius ac potestatis integritate fungatur. Comitatus autem Ferrariensis fines et termini sunt: ab oriente ab una parte fluminis Padi, altera nostra massa Phiscalia et Veteraria, usque ad fossam Bossonis transeunt flumen Sandali usque Pucilletum, transeunt flumen Gubiana per Luduriam circumdant Villam Magnam et Madrariam, pervenientes usque Maletum: a Maletum pergunt iuxta Argilem Ansianum per paludes et piscarias usque Vitricam, et transeunt Vitricam veniunt usque

Ferrariensium et Ravennatis archiep. controversia de electione episcopi.

Examinata in synodo coram Innocentio PP., et prolata sententia contra Ravennatem archiep.

Grypho S. R. Eccl. cardinalis illi praeficitur Ecclesiae;

Bonaque omnia ad eam spectantia confirmantur et enumerantur;

Ferrariensem Ecclesiam Romanae filiam, et S. Petri patrimonium, sub eiusdem dominio semper futuram declarat.

Comitatus Ferrariensis fines describuntur.

Causa controversiae examinata coram S. R. E. cardinalibus, factaque tandem compositio, quae confirmatur.

Ecclesia Tyrciaci monasterio S. Michaelis adjudicata

Solitae clausulae

(1) Ex Chartulario monasterii huius edidit Baluzius, Miscell., tom. iv, pag. 438.

Prooemium

fossam Buranam, exeunt in Padum, et descendunt ad occidentem usque ad Ulmam Formosam, quae certa finis est inter Romaniam et Longobardiam. Ab altera autem parte fluminis fines sunt similiter ab oriente Callis de Fine, quae finis est inter nostrum comitatum Ferrariensem, et alterum nostrum comitatum Comaclensem: extendunt se per paludes et piscarias usque ad fossatum de Silvule: circumdant massam Corneti et Longanum, quae de nostro comitatu Ferrariae est: descendunt inde ad occidentem per paludes et piscarias usque ad flumen Tartari, pergunt usque in flumen Padi. Sancti habitatoribus ipsis maioris massae Ferrariae malas et pravas consuetudines removemus, nisi tamen, sicut soliti sunt, ad suffragium sanctae Romanae Ecclesiae annualiter per illorum nuncium unaquaque libera persona capitis massarii de moneta Venetiae denarios singulos dabit. Censum vero, et tributum, atque telonei de ripa fluminis unam medietatem pro benedictione ad communem utilitatem et meliorationem seu restaurationem iam dictae maioris massae concedimus; et alteram medietatem ad nostras manus reservamus. Similiter telonei de mercato unam medietatem praedicto episcopo nostro condonamus. Placitum quidem generale similiter in dominio et potestate sanctae nostrae Romanae Ecclesiae tenemus, ut tamen nostro nuncio semel in anno faciente iustitiam, ab omnibus per tres dies custodiatur; collectam vero vel fodrum, aut pravam vel iniustam functionem aut dationem, seu consuetudinem nequaquam exigimus; sed omnia pro Dei timore, atque amore praedictae nostrae sanctae Ecclesiae Beati Georgii omnibus habitatoribus ipsius massae maioris pepercimus; aliasque minores massas ei, sicut supra dictum est, cum omnibus suis servitutibus subiugamus. Si qua sane ecclesiastica saecularive persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, et aut Ferrar-

riensem Ecclesiam his, quae supra dicta sunt, diminuere, aut sanctae Sedi Apostolicae sua in eis iura, quae superius significata sunt, auferre praesumpserit, poenae ac compositionis nomine reddat eidem Sedi Apostolicae auri optimi libras centum: et nisi, quae male praesumpta sunt, satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sanctissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; cunctis autem eisdem Ecclesiis iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus. Innocentii PP.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit. Sanctae Crucis in Hierusalem. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Ego Anselmus presbyter cardinalis tit. Sancti Laurentii in Lucina.

Ego Lietifredus presbyter card. tituli Vestinae.

Ego Ivo presbyter tituli S. Laurentii et Damasi.

Ego Lucas presbyter cardinalis tituli Sanctorum Ioannis et Pauli.

Ego Martinus presbyter cardinalis tit. Sancti Stephani in Coeliomonte.

Ego Azzo presbyter cardinalis tituli Sanctae Anastasiae.

Ego Boethius presbyter cardinalis tit. Sancti Clementis.

Ego Chrysogonus presbyter cardinalis tituli Sanctae Praxedis.

Ego Constantius presbyter cardinalis tituli Sanctae Sabinae.

Ego Conradus Sabinensis episcopus.

Ego Theodewinus Sanctae Rufinae episcopus.

Ego Albericus Ostiensis episcopus.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sanctorum Sergii et Bacchi.

Alia bona et condonantur.

Decimae, aliquo consue condonantur omnino.

Solidae clausulae.

Ego Otto diaconus cardinalis Sanctorum Cosmae et Damiani.

Ego Vassallo diaconus cardinalis Sancti Eustachii iuxta Templum Agrippae.

Ego Ubaldus diaconus cardinalis Sanctae Mariae in Via Lata.

Ego Gregorius diaconus cardinalis Sancti Angeli.

Ego Ubaldus cardinalis Sanctae Mariae in Porticu.

Ego Gherardus diaconus cardinalis Sanctae Mariae in Dominica.

Ego Octavianus diaconus cardinalis Sancti Nicolai in Carcere.

Ego Ubaldus diaconus Sancti Hadriani.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, x kalendas maii, indictione II, incarnationis domini anno MCCCXIII, pontificatus vero domini Innocentii Papae secundi anno x.

Dat. die 22 aprilis anno Domini 1139, pont. Innoc. anno x.

LX.

Confirmatio statutorum, a Landulpho episcopo editorum pro conservatione et immunitate honorum, ad canonicos Ferrarienses pertinentium (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Canonici Ferrarienses, nemini tenentur de bonis suis decimas solvere. — Clerici quoque liberi esse debent ab omni laicali functione. — Iisdem canonicis facultas datur appellandi ad Sedem Apostolicam in gravaminibus. — Clausulae confirmatoriae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Gualfredo archipresbytero Ferrariensis conventus, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Sacrosancta Romana Ecclesia, quae a Domino claves regni coelestis et iura per-

(1) Edidit Ughell., Ital. Sac., tom. II, ubi de episcopis Ferrariae.

Bull. Rom. Vol. II.

56

cepit, suorum dilectorum precibus aures semper adhibuit, et fidelibus suis dilectionis benevolentiam semper ostendit. Proinde, fili Gualfrede archipresbyter dilecte, fidelitatem tuam nobis, et sanctae Romanae Ecclesiae utilem fore scientes, atque omnium cardinalium, totiusque Romanae Curiae preces, pro te exhibitas, attentius attendentes, aures tuis precibus adhibemus, et scripta tua libenter et diligenter inspiciamus: quibus bene perspectis, atque perlectis, quicquid per episcopum Landulphum de ecclesiasticis obligationibus, de decimis, de primitiis, a laicis excussum est, laudamus, ut nullus deinceps de Ferrariae clericorum conventu, de patrimoniis suis, vel ecclesiasticis possessionibus, decimas, aut ullos redditus ulli cogatur reddere laicorum: quicquid de missis maioribus et de exequiis mortuorum in civitate Ferrariae per episcopum Landulphum statutum est, tibi, tuisque successoribus confirmamus. Quicquid etiam in mundiburdio (1) imperatoris Othonis tibi placere perspeximus, statuimus et sancimus, videlicet omnes clericos de conventu civitatis Ferrariae immunes esse ab omni datione et ab omni saeculari et laicali penitus functione. Praeterea personam tuam et bona tua, quae iuste habes et detines, vel quae, Deo propitio, iuste acquisieris, sub nostra volumus esse tutela, atque a S. Romana Ecclesia custodita, munita, et esse defensa. Et, si in aliquo ecclesiastico saecularive negotio te forte censeris pergravari, liceat tibi sanctam Sedem Apostolicam libere appellare. Si quis autem ausu temerario hanc nostram praeceptionem temerarie praesumpserit, indignationem incurrat, et S. Romanae Ecclesiae, nostraeque auctoritatis gladio feriat. Amen, amen.

Clerici quoque liberi esse debent ab omni laicali functione.

Iisdem canonicis facultas datur appellandi ad Sedem Apostolicam in gravaminibus.

Clausulae confirmatoriae.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss. Innocentii PP.

(1) Defensione ac tutela, h. e. in Privilegio Imperatoris ad defensionem dato. (n. r.)

et S. B. Eccl.
card. subscri-
ptiones.

Ego Corradus Sabinensis episcopus subscripsi.

Ego Theodewinus S. Rufinae episc. ss.

Ego Albericus Ostiensis episcopus ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. S. Crucis in Hier. subscripsi.

Ego Anselmus presb. card. tit. S. Laur. in Lucina ss.

Ego Lictifredus presbyter card. tituli Vestinae ss.

Ego Ivo presb. card. S. Laurentii in Damaso ss.

Ego Lucas presb. card. tit. Ss. Io. et Pauli ss.

Ego Martinus presb. card. tit. S. Stephani in Coelio monte subscripsi.

Ego Azzo presb. card. tit. S. Anastasiae ss.

Ego Boethius presb. card. tit. S. Clementis ss.

Ego Constantius cardinalis tituli S. Sabinae ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Otto diac. card. tit. S. Georgii ad Velum Aur. ss.

Ego Vassallo diac. card. S. Eustachii iuxta templum Agrippae subscripsi.

Ego Ubaldus diac. card. S. Mariae in Via Lata ss.

Data Lateran. per manum Aymerici diac. card. et cancellarii, x kalen. iunii, indict. II, incarnationis dom. MCXXXIX, pontif. vero D. Innocentii Papae II anno x.

Dat. die 23 maii anno Domini 1139,
pontif. anno x.

LXI.

Regius titulus, Rogerio Siciliae regi ab Honorio PP. II concessus, et investitura regni Siciliae eidem confirmatur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Maiorum Rogerii regis bellica laus et merita in christianam religionem.

— Honorius PP. Rogerium regio titulo

(1) Ex tom. XII Concil.

ornavit. — Innocentius eundem titulum cum regno Siciliae, ducatu Apuliae et principatu Capuano illi confirmat et successoribus haeredibus. — Omnes pro illis homagium Sedi Apostolicae praestare tenentur, et annum censum 600 schifatorum solvere. — Adhortatio ad Rogerium. — Confirmatio praesentis diplomatis. — Innocentii PP. subscriptio.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, carissimo in Christo filio Rogerio, illustri et glorioso Siciliae regi, eiusque haeredibus, in perpetuum.

Quos dispensatio divini consilii ad regimen et salutem populi ab alto elegit, et prudentia et iustitia, aliarumque virtutum decore decenter ornavit, dignum et rationabile est, ut sponsa Christi, sancta et Apostolica Romana mater Ecclesia, affectione sincera diligit, et de sublimibus ad sublimiora promoveat. Manifestis si-

quidem probatum est argumentis, quod egregiae memoriae strenuus et fidelis miles beati Petri Robertus Guiscardus, praedecessor tuus, dux Apuliae, magnificos et potentes hostes Ecclesiae viriliter expugnavit, et posteritati suae dignum memoria nomen, et imitabile probitatis exemplum reliquit. Pater quoque tuus illustris recordationis Rogerius per bellicos sudores et militaria certamina, inimicorum christiani nominis intrepidus extirpator, et christianae religionis diligens propagator, utpote bonus et devotus filius, multimoda obsequia matri suae sanctae Romanae Ecclesiae impertivit. Unde et praedecessor noster religiosus et prudens Papa Honorius, nobilitatem tuam de praedicta generositate descendente intuitus, plurimum de te sperans, et prudentia ornatum, iustitia munitum, atque ad regimen populi te idoneum esse credens, valde dilexit, et ad altiora provexit. Nos ergo, eius vestigiis inhaerentes, et de potentia tua ad decorem et utilitatem sanctae Dei Ecclesiae spem atque fiduciam obtinentes, regnum Siciliae, quod utique, prout in antiquis refertur historiis, regnum fuisse non dubium est tibi ab

Honorius PP. Rogerium regio titulo ornavit.

Innocentius eundem titulum cum regno Siciliae, ducatu Apuliae, et principatu Capuano illi confirmat; et successoribus haeredibus.

Exordium.

Maiorum Rogerii regis bellica laus et merita in christianam religionem.

Honorius PP. Rogerium regio titulo ornavit.

Innocentius eundem titulum cum regno Siciliae, ducatu Apuliae, et principatu Capuano illi confirmat; et successoribus haeredibus.

eodem antecessore nostro concessum, cum integritate honoris regii et dignitate regibus pertinente, excellentiae tuae concedimus, et apostolica auctoritate confirmamus. Ducatum quoque Apuliae tibi ab eodem collatum, et insuper principatum Capuanum, integre nihilominus nostri favoris robore communimus, tibi concedimus. Et ut ad amorem atque obsequium B. Petri apostolorum principis, et nostrum, ac successorum nostrorum, vehementius astringaris, haec ipsa, idest regnum Siciliae, ducatum Apuliae et principatum Capuae, haeredibus tuis, qui nobis et successoribus nostris, nisi per nos et successores nostros remanserit, ligium homagium fecerint, et fidelitatem, quam tu iurasti, iuraverint, tempore videlicet competenti et loco non suspecto, sed tuto nobis et ipsis, atque salubri, duximus concedenda; eosque super his quae concessa sunt, Deo propitio, manutenebimus. Quod si per eos forte remanserit, iidem haeredes tui nihilominus teneant, quod tenebant, sine diminutione; census autem, sicut statutum est, idest sexcentorum schifatorum (1), a te tuisque haeredibus nobis nostrisque successoribus singulis annis reddatur, nisi forte impedimentum, nihilominus persolvatur. Tua ergo, fili carissime, interest, ita te erga honorem atque servitium matris tuae sanctae Romanae Ecclesiae devotum et humilem exhibere, ita temetipsum in eius opportunitatibus exercere, ut de tam devoto et glorioso filio Sedes Apostolica gaudeat, et in eius amore quiescat. Si qua sive ecclesiastica saecularive potentia huic nostrae concessionis temere contraire tentaverit, donec praesumptionem suam satisfactione coerceat, indignationem Dei omnipotentis, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius incurrat, et quousque resipuerit, anathematis sententia percellatur. Amen.

(1) Schifati et Scyphati, nummi aurei, ita dicti quod cavi essent, et scyphi formam praeserferrent. Iustinianus vocat *scyphi*, quod idem sonat (A. T.).

EGO INNOCENTIIUS catholicae Eccl. episcopus.

Ego Albericus Ostiensis episcopus.

Aymericus sanctae Romanae Ecclesiae diaconus cardinalis.

Datum in territorio Mamanensi per manum Aymerici cancellarii, vi kal. augusti, indictione secunda, incarnationis Dom. anno MCXXXIX, pontificatus vero domni Innocentii PP. II anno x (1).

Dat. die 27 iulii anno Domini 1139,
pontif. anno x.

(1) Lubet hic referre, quae de superallato diplomate disserit Pagius iunior in suo Breviario Vit. Innoc. II, § LXXIV: Eodem anno millesimo centesimo trigesimo nono, defuncto ultima die mensis aprilis Rainulpho duce Apuliae S. R. Eccl. feudatario, Rogerius Siciliae rex ad invadendam Apuliam magno comparato exercitu transfretavit. Quare Innocentius Papa urbe egressus est, compositurus res cum Rogerio. Sed accidit, ut cum Innocentius collectis pariter copiis ad Sanctum Germanum, oppidum ad radices Montis Casini, pervenisset, ibique rebus cum Rogerio componendis, missis susceptisque legatis, intenderet, insidiis ei a Rogerii filio iussu patris structis, cum aliquando in alium locum iret, captus fuerit, et non sine ignominia ductus ad Rogerium. die vigesima secunda mensis iulii, quae est decima dies finientis iulii. Rogerio vero continuo per legatos ab eo humillima supplicatione petente, ut concordiae manum apponeret, idem Pontifex, destitutum se viribus et armis conspiciens, precibus illius assensit, et pactis ex utraque parte firmatis, Rogerius cum filiis ad Pontificem accedens, pedibus eius advolutus misericordiam petit, iuravitque fidelitatem; Pontifex autem regnum ei per Vexillum donavit septimo kalend. augusti. Sic igitur titulum regis Siciliae Rogerius, quem male acceperat ab Anacleto antipapa, ab Innocentio legitimo Pontifice obtinuit. Sed ne videretur Innocentius probare, quod fecisset antipapa, ad conferendam hanc dignitatem Rogerio, inductum se exemplo decessoris sui Honorii II Papae, qui eundem insignierat titulo ducis, professus est in diplomate, sexto kalendas augusti a se dato, quod extat apud Baronium, quo non solum Siciliae regnum, sed et ducatum Apuliae et principatum Capuae ei haeredibusque eius concessit, sub conditione faciendi Romanis Pontificibus homagii ligi et fidelitatis eidem iurandae, solvendique census annui sexcentorum schifatorum.

Omnes pro illis homagium Sedi Apostolicae praestare tenentur; et annum censum 600 schifatorum solvere.

Adhortatio ad Rogerium.

Confirmatio praesentis diplomatis.

Innocentii PP. subscriptio.

LXII.

Privilegium immunitatis pro monasterio S. Georgii in Prufeningen Ratisbonen. diocesis (1). Privilegium aliud, triennio ante concessum monasterio huic, retulimus superius in Const. LIII.

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium in tutelam Sedis Apostolicae recipit; — Factasque eidem donationes omnes confirmat. — Monachis facultatem impertitur eligendi sacerdotes saeculares in propriis parochiis. — Monast. liberum ab omni interdicti sententia declarat, quamvis commune fuerit interdictum: — Salvo tamen episcopi ordinarii iure. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et nonnullorum sanctae Romanae Ecclesiae card. subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Erboni abbati monasterii Beati Georgii Prufeningen., eiusque successoribus regulariter promovendis, in perpetuum.

Exordium.

Sicut iniusta poscentibus nullus est tribuendus effectus, ita legitima desiderantium non est differenda petitio. Quapropter, dilecte in Domino filii Erbo abbas, tuis iustis petitionibus clementer annuimus, et Prufeningen. Beati Georgii monasterium, cui auctore Domino praesesse dignosceris, sub Apostolicae Sedis tutelam protectionemque suscipimus, et praesentis scripti patrocinio communimus; statuentes, ut quaecumque bona, quaecumque possessiones, a fratre nostro bonae memoriae Otone Bahenbergen. episcopo et Engelberto successore eius, assensu fratrum suorum, iuste et canonice vestro monasterio sunt oblata, aut imposterum ab eorum successoribus, sive ab aliis Dei fidelibus simili modo, seu concessione Pontificum, largitione regum, liberalitate principum, oblatione fidelium, aut aliis etiam rationalibus modis, Deo propitio, eidem loco conferri contigerit, firma tibi tuisque successoribus et illibata permanent: in quibus haec visa sunt propriis

Factasque eidem donationes omnes confirmat.

(1) Ex Hundii Historia Salisburg., tom. III.

adnotanda vocabulis: ecclesiam Schambac, Hemauc cum suis appendiciis, Gebenpac cum suis appendiciis, Oberdorff. Ecclesiam, Neunkirchen, Irenreut, Abach, Dietpirgerreut cum appendiciis suis. Adiicimus etiam, ut in ecclesiis, quae in fundo vestri monasterii sunt, vobis liceat honestos eligere sacerdotes, qui nimirum per vos episcopo praesententur, atque si idonei fuerint, ab eodem episcopo curam animarum accipiant, eique de spiritualibus, vobis vero de temporalibus respondeant. Prohibemus insuper, ut excepto Romano Pontifice, eiusve legato, nulla licentia pateat in vestro monasterio interdicti vel excommunicationis sententiam promulgare. Quod si commune in terra illa fuerit interdictum, exclusis ab Ecclesia vestra excommunicatis et interdictis, clausis ianuis, liceat vobis voce submissa officia celebrare. Veruntamen si episcopus vester consilio et sententia religiosorum virorum aliquid horum esse decreverit, id ipsum exercendi nihilominus facultatem obtineat. Praeterea de laboribus, quos propriis manibus aut sumptibus colitis, a vobis exigi decimas auctoritate apostolica interdiximus. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum fas sit, praefatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, imminuere, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, omnimodis usibus profutura. Si qua igitur imposterum ecclesiastica saecularisve persona contra hanc paginam nostrae constitutionis sciens venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si reatum suum non congrua satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco

Monachis facultatem impertitur eligendi sacerdotes saeculares in propriis parochiis.

Monast. liberum ab omni interdicti sententia declarat, quamvis commune fuerit interdictum.

Salvo tamen episcopi ordinarii iure.

Solitae conclusiones.

sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Innocentii PP.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

et nonnullorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium subscriptiones.

Ego Conr. Sabinen. episcopus ss.

Ego Anselmus presbyter card. tituli S. Laurentii in Lucina ss.

Ego Lucas presbyter card. Sanctorum Io. et Pauli ss.

Ego Petrus Castellanus episcopus ss.

Ego Vast. diac. card. S. Eustachii iuxta templum Agrippae.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi card. et cancellarii, XIII kal. novemb., in dominica tertia (1), anno domini incarnationis MCCCXXXIX, pontificatus vero domini Innocentii PP. II anno X.

Dat. die 20 octobris anno Domini 1139, pontif. anno X.

LXIII.

Privilegium confirmationis honorum, et concessionis immunitatum Ecclesiae ad Ripas Salisburgen. diocesis (2).

SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesia huiusmodi sub tutela Sedis Apostolicae recipitur. — Bona eidem confirmantur. — Decretum immunitatis. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Gebeardo provisorio Ecclesiae, quae dicitur ad Ripas, eiusque successoribus regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Desiderium, quod ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstratur, animo nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium, ut videlicet fidelis

(1) Lego *indictione tertia*. (2) Ex Hundii metropoli Salisburg., tom. III.

devotio celerem sortiatur effectum, et utilitas postulata vires indubitanter assumat. Ea propter, dilecte in Domino filii Gebearde, tuis rationabilibus postulationibus gratum praebemus assensum; et Ecclesiam, quae dicitur ad Ripas, cui auctore Domino praesides, sub Apostolicae Sedis tutela et protectione suscipimus, et praesentis scripti pagina communimus. In primis siquidem, statuentes, ut ordo canonicus, qui secundum B. Augustini regulam in eodem loco noscitur institutus, futuris perpetuis temporibus inviolabiliter conservetur. Decernimus etiam, ut quaecumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia impraesentiarum iuste et legitime possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, auxiliante Domino, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus et illibata permaneant. Nulli ergo hominum fas sit, praefatam Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua igitur imposterum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire temptaverit, secundo tertiove commonita, si non congrue satisfecerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ecclesia huiusmodi sub tutela Sedis Apostolicae recipitur.

Bona eidem confirmantur.

Decretum immunitatis.

Solitae clausulae.

Innocentii PP.

et S. R. Ecl.
cardinalium
subscriptiones.

Ego Lucas presb. cardinalis tit. San-
ctorum Ioannis et Pauli ss.

Ego Chrysogonus presb. card. tituli
S. Praxedis ss.

Datum Laterani per manus Aymerici
sanctae Romanae Ecclesiae diaconi car-
dinalis et cancellarii, XIII kal. novembr.,
indictione III, incarnationis dominicae
anno MCXXXIX, pontificatus vero domni
Innocentii Papae II anno x.

Dat. die 20 octobris anno Domini 1139,
pontif. anno x.

LXIV.

*Recens fundatum Hemmerodense coeno-
bium, una cum rebus ac possessionibus
eidem attinentibus, in Sedis Apostolicae
protectionem suscipitur (1).*

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium sub Sedis Apo-
stolicae protectione recipitur; — Et bona
omnia confirmantur. — Liberum quoque a
decimarum solutione declaratur. — So-
litae clausulae. — Innocentii PP. et S. R.
Ecl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio
Randulpho abbati monasterii de Claustro, eiusque
fratribus tam praesentibus quam futuris, regulariter
substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Quoniam sine verae cultu religionis
nec caritatis unitas potest subsistere, nec
Deo gratum exhiberi servitium, expedit
apostolicae auctoritati religiosas personas
diligere, et earum loca Apostolicae Sedis
munimine confovere. Eapropter, dilecte
in Domino fili Randulfe abbas, tuis iustis
postulationibus clementer annuimus, et
praefatum monasterium, cui Deo auctore
praesides, sub beati Petri et nostra tutela
suscepimus, et praesenti privilegio com-
munimus; statuentes, ut quascumque pos-
sessiones, quaecumque bona iam dictum
monasterium possidet, aut in futurum

Monasterium
sub Sedis Apo-
stolicae prote-
ctione recipi-
tur.Et bona omnia
confirmantur.

(1) Ex archiv. monasterii huius desumptum
communicavit vir illustris Fridericus Schannat.

concessione Pontificum, largitione regum
vel principum, oblatione fidelium, seu
aliis iustis modis, auxiliante Domino, po-
terit adipisci, firma tibi tuisque succes-
soribus, et illibata permaneant. Sane, la-
borum vestrorum, quos propriis manibus
aut sumptibus colitis, sive de nutrimentis
vestrorum animalium, nullus omnino vel
clericus vel laicus a vobis decimas exi-
gere praesumat. Decernimus ergo, ut nulli
omnino hominum liceat, praefatum mo-
nasterium temere perturbare, aut eius
possessiones auferre, vel ablatas retinere,
minuere, seu quibuslibet molestiis fati-
gare; sed omnia integra conserventur,
eorum, pro quorum gubernatione et sub-
stantatione concessa sunt, usibus omni-
modis profutura. Si qua igitur imposte-
rum ecclesiastica saecularisve persona,
hanc nostrae constitutionis paginam sciens,
contra eam temere venire tentaverit, nisi
reatum suum congrua satisfactione cor-
rexit, potestatis honorisque sui digni-
tate careat, reamque se divino iudicio
existere de perpetrata iniquitate cognoscat,
et a sacratissimo Corpore et Sanguine
Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu
Christi aliena fiat, atque in extremo exa-
mine districtae ultioni subiaceat. Cunctis
autem eidem venerabili loco sua iura ser-
vantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi,
quatenus et hic fructum bonae actionis
percipiant, et apud districtum Iudicem
praemia aeternae pacis inveniant. Amen,
amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae
episcopus.

Ego Conradus Sabinensis episcopus.

Ego Gregorius diaconus card. Ss Ser-
gii et Bacchi.

Ego Albertus Albanensis episcopus.

Ego Gerardus presbyter card. tit. S.
Crucis in Hierusalem.

Ego Vasallo diaconus cardinalis Sancti
Eustachii.

Ego Ivo presb. card. tit. S. Laurentii
in Damaso.

Liberum quo-
que a decima-
rum solutione
declaratur.Solitae clau-
sulae.

Innocentii PP.

et S. R. Ecl.
cardinalium
subscriptiones.

Ego Chrysogonus presb. card. tit. S.
Praxedis.

Ego GG. presb. card. tit. S. Calixti.

Ego Octavianus diac. card. tit. S. Ni-
colai in Carcere.

Ego Petrus presb. card. tit. Pastoris.

Ego Guido presb. card. tit. S. Cae-
ciliae.

Datum Laterani, per manus Aymerici
sanctae R. E. diaconi cardinalis, et can-
cellarii, XIII kal. ianuarii, ind. III, incar-
nationis dominicae anno MCXL, pontificatus
vero domni Innocentii II Papae anno XI.

Dat. die 18 (1) februarii anno Domini 1140,
pontif. anno XI.

LXV.

*Monasterio Trenorciensi Ecclesiae de Pla-
nesiaco et de Tresilliaco Lugdunen. et
Claromonten. dioecesum confirmantur (2).*

SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesiae de Planesiaco et
de Tresilliaco, cum pertinentiis omnibus
monasterio confirmantur. — Solitae clau-
sulae. — Innocentii PP. et S. R. E. car-
dinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio
Petro Trenorciensi abbati, eiusque successoribus re-
gulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Commissa nobis Apostolicae Sedis au-
toritas nos hortatur, ut locis et personis,
eius auxilium devotione debita imploran-
tibus, tuitionis praesidium impendere de-
beamus. Quia sicut iniusta petentibus nul-
lus est tribuendus effectus, ita legitima
et iusta poscentium non est differenda
petitio; praesertim eorum, vel qui reli-
gionem devote videntur amplecti, et sub
ea gaudent Domino militare, vel qui cum
honestae vitae, et laudabili morum com-
positione gaudent omnipotenti Domino

(1) Error in Cocquel. edit. irrepserat in supputa-
tione kalendarum: hic, XIII kal. ian., explicaverat
17 februarii, immemor fortassis annum 1140 fuisse
bissextum (n. r.) (2) Edidit Chiffletius in Proba-
tionibus ad Hist. monasterii huius, pag. 422.

deservire. Eapropter, dilecte in Domino
fili, tuis rationabilibus postulationibus
clementer annuimus, et concessionem a
venerabilibus fratribus nostris, tam Ec-
clesiae de Planesiaco ab Huberto Bisun-
tino archiepiscopo, quam Ecclesiae de
Tresilliaco ab Aymerico Claromontensi
episcopo, vestro monasterio rationabiliter
factas, tibi tuisque successoribus, et per
vos eidem monasterio confirmamus; sta-
tuentes, ut quascumque possessiones,
quaecumque bona, praefatae Ecclesiae in
praesentiarum iuste et canonice possident,
aut in futurum concessione Pontificum,
largitione regum vel principum, oblatione
fidelium, seu aliis iustis modis, Deo pro-
pitio, poterit adipisci, firma vobis in per-
petuum et illibata permaneant. Si qua
igitur in futurum ecclesiastica saecularisve
persona, hanc nostrae constitutionis pagi-
nam sciens, contra eam temere venire
tentaverit, secundo tertiove commonita,
si non satisfactione congrua emendaverit,
potestatis honorisque sui dignitate careat,
reamque se divino iudicio existere de
perpetrata iniquitate cognoscat et a sa-
cratissimo Corpore et Sanguine Dei et
Domini Redemptoris nostri Iesu Christi
aliena fiat, atque in extremo examine
districtae ultioni subiaceat. Cunctis autem
eisdem Ecclesiis iusta servantibus sit pax
Domini nostri Iesu Christi; quatenus et
hic fructum bonae actionis percipiant, et
apud districtum Iudicem praemia aeternae
pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae
episcopus ss.

Ego Gerardus presbyter cardinalis tit.
Sanctae Crucis in Hierusalem ss.

Ego Chrysogonus presbyter cardinalis
tituli Sanctae Praxedis ss.

Ego Rainerius presbyter cardinalis tit.
Sanctae Priscae ss.

Ego Guido presb. tit. S. Caeciliae ss.

Ego Ubaldus diaconus cardinalis San-
ctae Mariae in Via Lata ss.

Ego Ubaldus diac. card. S. Adriani ss.
Datum Laterani, per manus Aymerici

Ecclesiae de
Planesiaco et
de Tresilliaco,
cum pertinenti-
is omnibus
monasterio
confirmantur.Solitae clau-
sulae

Innocentii PP.

et S. R. Ecl.
cardinalium
subscriptiones.

sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis, et cancellarii, viii kalendas aprilis, indictione iii, incarnationis anno mclxi, pontificatus vero domni Innocentii Papae II anno xii (1).

Dat. die 25 martii anno Domini 1140, pontif. anno xi.

LXVI.

Privilegium pro ecclesia S. Nicolai de Miseraico Bituricen. (2).

SUMMARIUM

Exordium. — Ecclesiam de Miseraico sub Sedis Apostolicae protectione recipitur. — Bona ad eam spectantia confirmantur. — Decimas ab ea exigi, vel quamcumque aliam molestiam eidem inferri interdicitur. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis, Geraldo priori de Miseraico, eiusque fratribus tam praesentibus quam futuris, in eodem loco religiosam vitam professis, in perpetuum.

Qui religiosos fovet, et piis eorum desideriis facilem praebet assensum, gratum Domino immolat holocaustum. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris postulationibus paterna benignitate annuimus, et ecclesiam Beati Nicolai de Miseraico, in qua divino vacatis servitio, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus, et huius scripti privilegio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem venerabilis locus impraesentiarum iuste et canonice possidet, vel in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, poterit adipi-

(1) Legendum undecimo, computo enim Dionysiano annus 1141 correspondet superiori anno 1140 aerae vulgaris, prout indicat indictio tertia, quae nonnisi hoc anno numerabatur, et respondebat anno xi pontificatus Innocentii. (2) Inter Instrumenta Ecclesiae Bituricensis edidit Sammarth., Gall. Christ., tom. II, pag. 59.

sci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. Sancimus etiam, ut in eodem loco perpetuis futuris temporibus enitescat religio, interdiciamus etiam, ut nulli omnino hominum fas sit, de vestris laboribus, quos propriis manibus aut sumptibus colitis, vel ex fructu vestrorum animalium, decimas exigere. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatam vestram Ecclesiam temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuire, seu quibuslibet molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si quis igitur in futurum huic nostro decreto contraire praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius incurrat, et excommunicationi subiaceat. Conservantes autem haec, omnipotentis Dei et eorumdem apostolorum benedictionem et gratiam consequantur. Amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Conradus Sabinen. episcopus.

Ego Theodewinus S. Rufinae episcopus.

Ego Gerardus presbyter cardinalis S. Crucis in Hierusalem.

Ego Albertus Albanensis episcopus.

Ego Anselmus presbyter cardin. tituli S. Laurentii in Lucina.

Ego Albericus Hostiensis episcopus.

Ego Chrysogonus presbyter cardin. tituli Sanctae Praxedis.

Ego Rainerius presbyter cardin. tituli S. Priscae.

Ego Guido presb. cardin. tituli S. Caeciliae.

Ego Octavianus diaconus cardin. S. Nicolai in Carcere.

Datum Laterani, per manus Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi cardinalis et cancellarii, iii nonas aprilis, indictione iii, incarnationis dominicae

Decimas ab ea exigi, vel quamcumque aliam molestiam eidem inferri interdicitur.

Innocentii PP.

et R. R. Ecol. cardinalium subscriptiones.

anno MCXXXVI, pontificatus domni Innocentii II Papae anno xi (1).

Dat. die 11 aprilis anno Domini 1140, pontif. anno xi.

LXVII.

Damnatio errorum Petri Abaelardi, eiusque sectatorum (2).

SUMMARIUM

Firmitas catholicae Ecclesiae in unitate fidei posita. — Haec ab Apostolis proprio firmata sanguine; — Et a Rom. Pontificibus, damnatis haeresum auctoribus, vindicata. — Arius, — Manichaeus, — Nestorius, — Eutyches damnantur. — Marciani imper. ad Ioannem PP. literae adversus sacrorum profanatores. — Lex de non tractandis materiis, in synodis definitis. — Petri Abaelardi errores in Concilio Senonensi cogniti et damnati. — Damnantur etiam ab Innocentio cum eorumdem auctore, et sectatoribus.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus, Henrico Senonensi, Reinaldo Remensi, archiepiscopis, eorumque suffraganeis, et carissimo in Christo filio Bernardo Claravallensi abbati, salutem et apostolicam benedictionem.

Firmitas catholicae Ecclesiae in unitate fidei posita.

Testante Apostolo, sicut unus Deus, una Fides esse dignoscitur, in qua tamquam immobili fundamento, praeter quod nemo aliud potest ponere (a), firmitas catholicae Ecclesiae inviolata consistit. Inde est, quod beatus Petrus, apostolorum princeps, pro eximia huius fidei confessione audire meruit: Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam (b). Petram utique firmitatem Fidei, et catholicae unitatis soliditatem manifeste designans. Haec siquidem est inconsutilis tunica Redemptoris nostri, super quam milites sortiti sunt, sed eam

(1) Legendum anno quadragesimo, qui respondet anno undecimo Innocentii secundi, et indictioni tertiae. (2) Ex lib. I Ottonis Frisingen. de Friderico, ubi de Concilio Senonensi coepto contra Petr. Abaelardum. (a) Ephes. iv, 5; 1 Cor. iii, 11. (b) Matth. xvi, 18. (R. T.)

dividere minime potuerunt: contra quam in initio fremuerunt gentes, et populi meditati sunt inania: astiterunt reges terrae, et principes convenerunt in unum (a); verum apostoli duces dominici gregis, et eorum successores apostolici viri, ardore caritatis, et zelo rectitudinis succensi, fidem defendere, et eam in cordibus populorum proprii sanguinis effusione plantare non dubitaverunt. Demum, cessante persecutorum rabie, imperavit ventis, et facta est in Ecclesia tranquillitas magna. Sed quia hostis humani generis semper circuit, quaerens quem devoret, ad expugnandam sinceritatem fidei, fraudulentam haeticorum fallaciam subiuduxit: contra quos veri Ecclesiarum rectores viriliter insurgentes, eorum prava dogmata cum ipsorum auctoribus condemnarunt. In magna namque Nicaena synodo Arius haeticus est damnatus. Constantinopolitana synodus Manichaeum haeticum debita sententia condemnavit. In Ephesina synodo Nestorius condignam sui erroris condemnationem recepit. Chalcedonensis quoque synodus Nestorianam haeresim, et Eutychianam cum Dioscuro et eius complicibus iustissima sententia confutavit. Marcianus praeterea, licet laeicus, christianissimus tamen imperator, catholicae fidei amore succensus, praedecessori nostro sanctissimo Papae Iohanni scribens, adversus eos, qui sacra mysteria profanare contendunt, inter caetera sic loquitur, dicens: Nemo clericus, vel alterius cuiuslibet conditionis, de fide christiana publice conetur imposterum tractare; nam iniuriam facit iudicio reverendissimae synodi, si quis semel indicata et recte disposita revolvere, et iterum disputare contendit: et in contemptores huius legis tanquam in sacrilegos poena non deerit. Igitur si quis clericus erit, qui publice tractare de religione ausus fuerit, a consortio clericorum removebitur. Dolemus autem, quoniam sicut literarum vestrarum inspectione, et missis a frater-

Haec ab Apostolis proprio firmata sanguine;

Et a Rom. Pontificibus, damnatis haeresum auctoribus, vindicata.

Arius, Manichaeus,

Nestorius,

Eutyches damnantur.

Marciani imper. ad Ioannem PP. literae adversus sacrorum profanatores.

Lex de non tractandis materiis, in synodis definitis.

Petri Abaelardi
errores in Con-
cilio Senonensi
cogniti et dam-
nati.

nitare vestra nobis errorum capitulis, cognovimus, in novissimis diebus, quando instant periculosa tempora, magistri Petri Abaelardi pernicioza doctrina, et praedictorum haereses, et alia perversa dogmata, catholicae fidei obviaria, pullulare coeperunt. Verum in hoc maxime consolamur, et omnipotenti Deo gratias agimus, quod in partibus vestris pro patribus vestris tales filios suscitavit, et in tempore apostolatus nostri in Ecclesia sua tam praeclaros voluit esse pastores, qui novi haeretici studeant calumniis obviare, et immaculatam Sponsam uni Viro virginem castam exhibere Christo (a). Nos itaque, qui in cathedra sancti Petri, cui a Domino dictum est: Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos, (b) licet indigni, residere conspicimur, communicato fratrum nostrorum episcoporum cardinalium consilio, destinata nobis a vestra discretione capitula, et universa ipsius Petri dogmata, sanctorum canonum auctoritate, cum suo auctore damnavimus, eique tamquam haeretico perpetuum silentium imposuimus. Universos quoque erroris sui sectatores et defensores a fidelium consortio sequestrandos, et excommunicationis vinculo innondandos esse, censemus.

Damnatur
etiam ab Inno-
centio cum eo-
rumdem au-
ctore, et accla-
toribus.

Datum Laterani duodecimo kalendas augusti (1).

Dat. die 21 iulii anno Domini 1140,
pontif. anno xi.

LXVIII.

Confirmatio bonorum omnium et iurium,
ad S. Pennensem Ecclesiam spectan-
tium (2).

SUMMARIUM

Exordium. — Bona ad Pennen. Ecclesiam
spectantia confirmantur; — Decretum in-

(a) II Corinth. XI, 2. (b) Luc. XXI, 52. (R. T.)
(1) Porro anno 1140 quo habitum est Senonense
concilium, praesentibus rege Ludovico, episcopis
et abbatibus, inter quos S. Bernardus Claraval-
lensis, ut diserte probat Pagus contra Heuschen-
num, Critic. Baronian. anno 1140, num. VI.
(2) Ex Tabulario Ecclesiae huius edidit Ughell.,
Ital. Sac., tom. I.

munitatis a quacumque molestia et vio-
lencia etc. — Innocentii PP. et S. R. E.
cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili
fratri Grimaldo Pennensi episcopo, eiusque succes-
soribus canonice substituendis, in perpetuum.

Sicut iniusta poscentibus nullus est
tribuendus effectus, ita legitima postulan-
tium non est differenda petitio. Ea pro-
pter, dilecte in Domino frater Grimalde
episcopo, preces tuas rationabiles clementer
admisimus, et ecclesiam B. Mariae, et
gloriosi Christi martyris ac levitae Ma-
ximi, praesentis scripti privilegio com-
munimus; statuentes, ut quascumque
possessiones, quaecumque bona, eadem
Ecclesia impraesentiarum iuste et canonice
possidet, aut in futurum concessione Pon-
tificum, largitione regum vel principum,
oblacione fidelium, seu aliis legitimis mo-
dis Deo propitio, poterit adipisci, firma
tibi tuisque successoribus, ac illibata
permaneant; in quibus haec propriis du-
ximus exprimenda vocabulis: civitatem
ipsam cum omnibus suis pertinentiis, vi-
delicet cum casalibus Neto, Cese et Ca-
sali, S. Ioannem de Cypressio, Mezu, ca-
stellum, quod dicitur Collis-Altus, villam
de Paternella, ecclesiam S. Mariae de
Liciano cum ecclesiis et omnibus suis
appendicibus, ecclesiam S. Seretoni, eccle-
siam Saturnini in Collecortino, eccle-
siam S. Felicis de Monte-Silvano, eccle-
siam S. Michaelis et S. Ioannis, eccle-
siam S. Barbarae de civitate S. Angeli
cum ecclesia S. Angeli, et S. Andreae
et S. Antimi, ecclesiam S. Mariae de
Atria, ecclesiam S. Mariae de Mascufo,
ecclesiam S. Mariae de Planella, eccle-
siam S. Mariae de Quana-Civitate, eccle-
siam B. Mariae de Catiniano, ecclesiam
S. Mariae de Bisteio, ecclesiam S. Petri
ad Pennensem, ecclesiam S. Clementis
de Balbino, ecclesiam S. Mariae de Tre-
vio, ecclesiam S. Georgii ad Ornanum,
ecclesiam S. Rufinae de Aquilano, eccle-
siam Sancti Angeli de Puteo, eccle-
siam Sanctae Mariae de Rubelia, eccle-

Exordium.

Bona ad Pen-
nen. Ecclesiam
spectantia con-
firmantur.

LXIX.

Coenobium sanctimonialium, in Tulba
noviter constructum, in protectione Sedis
Apostolicae recipitur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium sub protectione
Sedis Apostolicae recipitur. — Ordinem
monasticum inibi servari decernitur. —
Bona ad illud pertinentia confirmantur. —
Abbatissam a sanctimonialibus eligi; ad-
vocatum vero ab abbatissa statuitur. —
Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et
S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis in
Christo filiabus sanctimonialibus, in Ecclesia Beati
Lamberti martyris Tulbensi regularem vitam professis
tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Desiderium, quod ad religionis propo-
situm, et animarum salutem pertinere
monstratur, animo nos decet libenti con-
cedere, et petentium desideriis congruum
impertiri suffragium. Eapropter, dilectae
in Domino filiae, vestris iustis postulationi-
bus clementer annuimus et praefatam eccle-
siam, in qua divino mancipatae estis ob-
sequio, sub S. Petri et nostra protectione
suscipimus, et praesentis scripti privilegio
communimus; imprimis siquidem statu-
tes, ut ordo monasticus secundum beati
Benedicti regulam perpetuo inviolabiliter
observetur. Praeterea quascumque pos-
sessiones, quaecumque bona, ipsa Ecclesia
impraesentiarum iuste et canonice possi-
det, aut in futurum concessione Pon-
tificum, largitione regum vel principum,
oblacione fidelium, seu aliis iustis modis,
Deo propitio, poterit adipisci, firma vobis
vestrisque posteris, et illibata permaneant:
in quibus haec propriis duximus expri-
menda vocabulis: alodium videlicet, et
beneficium in Tulba, quod Gerlacus, et
coniux eius Regeline, devotionis intuitu
cum multis aliis bonis suis Fuldensi mo-
nasterio tradiderunt, quemadmodum a
bonae memoriae Conrado ipsius mona-

Exordium

Monasterium
sub protectione
Sedis Apostoli-
cae recipitur.

Ordinem mo-
nasticum inibi
servari decer-
nitur.

Bona ad illud
pertinentia
confirmantur.

Decretum im-
munitatis a qua-
cumque mole-
stia et violen-
tia etc.

siam Sancti Laurentii de Fabrica, eccle-
siam Sanctae Mariae de Brittuli, ecclesiam
S. Ioannis in Balneo, ecclesiam S. Ma-
riae de Podio. Decernimus ergo, ut nulli
omnino hominum liceat, praefatam Eccle-
siam temere perturbare, aut eius posses-
siones auferre, vel ablatas retinere, aut
aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia
integra conserventur, eorum, pro quorum
gubernatione et sustentatione concessa
sunt, usibus omnimodis profutura. Si qua
igitur in futurum ecclesiastica vel saecu-
laris persona, hanc nostrae constitutionis
paginam sciens, contra eam temere venire
tentaverit, secundo tertiove commonita,
nisi satisfactione congrua emendaverit,
potestatis honorisque sui dignitate careat,
eamque se divino iudicio existere de
perpetrata iniquitate cognoscat, et a sa-
ceratissimo Corpore et Sanguine Dei et
Domini nostri Iesu Christi aliena fiat,
atque in extremo examine districtae ul-
tioni subiaceat; cunctis autem eidem
loco sua iura servantibus sit pax D. N.
I. C. quatenus et hic fructum bonae actio-
nis percipiant, et apud districtum Iudi-
cem praemia aeternae pacis inveniant.
Amen.

Innocentii PP. EGO INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae
episcopus ss.

Ego Conradus Sabinen. episcopus ss.
Ego Gerardus presb. card. tit. S. Cru-
cis in Hierusalem ss.

Ego Petrus card. tit. Pastoris ss.
Ego Guido presb. card. S. Caeciliae ss.

Ego Gregorius diac. card. tit. Ss. Ser-
gii et Bachi ss.

Ego Octavianus diaconus card. S. Ni-
colai in Carcere ss.

Ego Thomas S. R. E. diac. card. ss.

Datum Later. per manus AymERICI
S. R. E. diac. card. et cancellarii, vi
kalend. novemb., indict. IV, incarnat.
dom. anno MCXL, pontificatus vero dom.
Innocentii Papae II anno XI.

Dat. die 26 octobris anno Domini 1140,
pontif. anno XI.

sterii abbate, fratrum suorum, et praedicti Gerlaci consilio, cum quibusdam aliis bonis postmodum vobis religionis intuitu concessum est: allodium Evernide: villa Luvris: Hamelemburc v mansos et dominicale: Erdale vii mansos, in alia villa eiusdem nominis: dimidium mansum unius Lathonis, et quidquid praefatus Gerlacus et uxor eius habuerunt Franchenborne et Wolfchershlegere: allodium Vostat, quod dedit uxor ipsius Gerlaci: parochiam ipsius loci, et villam unam Voëstensasasse: decimationem dominicalium Hamelemburc: et dominicalis Thiebac: prohibemus etiam, ut nulla ibi qualibet subreptionis astutia vel violentia praepo- natur, nisi quam sorores communi assensu, vel pars sanioris consilii, secundum Dei timorem, et beati Benedicti regulam, providerint eligendam. Praepo- situs quoque nullus ibi alius praepo- natur, nisi quem abbatissa communi sororum consilio sibi idoneum elegerit. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatum monasterium temere pertur- bare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, earum, pro quarum con- servatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva Ful- densis monasterii iustitia et reverentia: si qua igitur in futurum ecclesiastica sae- cularisve persona, haec nostrae constitu- tionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove com- monita, si non satisfactione congrua emen- daverit, potestatis honorisque sui digni- tate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cogno- scat; et a sacratissimo Corpore ac San- guine Dei et Domini Redemptoris nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; cun- ctis autem eidem loco iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, qua- tenus et hic fructum bonae actionis per- cipiant, et apud districtum Iudicem prae-

mia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Albericus Hostiensis episcopus subscripsi.

Ego Stephanus Praenestinus episcopus subscripsi.

Ego Guido sanctae Romanae Ecclesiae indignus sacerdos subscripsi.

Ego Guido presb. card. tit. S. Caeci- liae subscripsi.

Ego Thomas presb. card. tit. Vestinae subscripsi.

Ego Otto diaconus card. S. Georgii ad Velum Aureum subscripsi.

Ego Guido diac. card. Sanctorum Co- smaie et Damiani subscripsi.

Ego Octavianus diac. card. tit. Sancti Nicolai in Carcere subscripsi.

Data Laterani per manum Gerardi sanctae Romanae Ecclesiae presbyteri cardinalis et bibliothecarii, xv kal. aprilis, indictione x, incarnationis dominicae anno MCXLI, pontificatus vero domni Inno- centii II anno XIII (1).

Dat die 18 martii anno Domini 1141, pontif. anno XII.

LXX.

Confirmatio donationis a Godefrido epi- scopo Florentino, caeterarumque dona- tionum factarum monasterio monialium S. Ambrosii Florentin. dioecesis (2).

SUMMARIUM

Confirmantur donationes factae monast. Flo- rent., eique recipiendi oblationes tam pro vivis quam pro defunctis conceditur fa-

(1) Vides, lector, quantas hic quoque ambages praeserunt notae hae chronologicae, quas mi- rum est non advertisse relatores, caeteroquin, ut ex eius colloquio saepius nobis coniecisse licuit, sapientissimum. Muta igitur, si vis, indict. x in quartam, et annum pontif. Innocenti XIII in XII, ut conveniant cum anno 1141. (2) Ex tom. I Ital. Sac., ubi de archiepp. Florentinis.

cultas. — Immunitas. — Solitae clau- sulae — Innocentii PP. et S. R. E. cardi- nalium subscriptiones. (R. T.).

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectae filiae Caeciliae abbatissae monasterii Sancti Ambrosii de Petra-Plana, eiusque sororibus tam praesentibus quam futuris regulariter substituendis, in perpetuum mansuris.

Ad hoc universalis Ecclesia, etc. usque fatigentur. Eapropter, dilectae in Domino filiae, vestris rationabilibus postulationibus elementer annuimus, et praefatum Beati Ambrosii monasterium, quod in Floren- tino episcopatu situm est, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus, et prae- sentis scripti patrocinio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona idem monasterium im- praesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu iustis aliis modis, Deo propi- tione, poterit adipisci, firma vobis vestris- que succedentibus illibata permaneant; in quibus et ecclesiam Sancti Michaelis in Palchito, sitam infra civitatem Floren- tinam, cum omnibus suis appendiciis a Godefrido episcopo Florentino vobis can- onice concessam, et suo scripto firmatam, proprio nomine duximus adnotandam: salva Ecclesiae Florentinae canonica reve- rentia. Recipiendi etiam oblationes, tam pro vivis quam pro defunctis absque ali- cuius contradictione liberam vobis conce- dimus facultatem. Sepulturam quoque ipsius liberam esse sancimus, ut quicum- que se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat: salva tamen iustitia matricis Ecclesiae. Decernimus ergo, ut nulli omnino homi- num liceat, praefatum vestrum coenobium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, aut aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur vestris, et aliorum, pro quorum gubernatione et substenta- tione concessa sunt, usibus omnimodis

profutura. Si qua igitur ecclesiastica etc. Cunctis autem etc. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Conradus Sabinensis episc. ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. Sanctae Crucis in Hierusalem ss.

Ego Anselmus presb. card. tit. Sancti Laurentii in Lucina ss.

Ego Martinus presb. card. tit. Sancti Stephani in Coelio monte ss.

Ego Boethius presb. card. tit. Sancti Clementis ss.

Ego Guido presb. card. tituli Sanctae Caeciliae ss.

Ego Thomas presbyter cardinalis tituli Vestinae ss.

Ego Gregorius diac. card. Sanctorum Sergii et Bacchi ss.

Ego Otto diaconus card. S. Gregorii ad Velum-Aureum ss.

Ego Vassallo diaconus cardin. Sancti Eustachii ss.

Ego Ubaldus diaconus cardin. Sanctae Mariae in Via Lata ss.

Ego Octavianus diaconus cardinalis tit. Sancti Nicolai in Carcere ss.

Datum Laterani per manum Aymerici sanctae Romanae Ecclesiae diaconi card. et cancellarii, iv nonas maii, indict. iv, incarnationis dominicae anno MCXLI, pon- tificatus vero domni Innocentii Papae II anno XII etc.

Dat. die 12 maii anno Domini 1141, pontif. anno XII.

LXXI.

Confirmatio concordiae, initae inter abba- tem Cluniacensem et monachos S. Bene- dicti super Padum, in controversia, an, hoc monasterium illi subiaceat, in ab- batis praesertim electione (1).

SUMMARIUM

Series facti, et rationes utraque ex parte productae. — Iudices super huiusmodi

(1) Ex Biblioth. Clun. Martini Marrier, col. 1408.

Abbatissam a sanctimoniali- bus eligi; ad- vocatum vero ab abbatissa statuitur.

Solitae conclu- siones.

Confirmantur donationes factae monast. Florentino;

Eique reci- piendi oblatio- nes tam pro vi- vis quam pro defunctis con- ceditur facul- tas.

Immunitas.

controversia delegati. — Concordia inter utramque partem inita: — Concordia haec a Pontifice confirmatur.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis abbati, et conventui Clun., salutem et apostolicam benedictionem.

Series facti, et rationes utraque ex parte productae.

Venientibus ad Apostolicam Sedem dilectis filiis S., monacho vestro, ac H. monasterii S. Benedicti super Padum, procuratoribus, idem S. proposuit coram nobis, quod cum monasterium memoratum a felicitis recordationis G. Papa praedecessore nostro, Hugoni praedecessori tuo, fili abbas, et successoribus eius, fuerit dudum commissum, ut in eius gubernatione atque custodia potestatem haberent, et studium procuratorum impenderent: ac obeunte abbate ipsius loci, eorum diligentia provideret, ut in loco regiminis iuxta beati Benedicti regulam persona subrogaretur idonea; et quicquid in monasterio in augmentum et observantiam monasticae religionis institui vel emendari etiam oporteret, eorum semper dispositione ac magisterio impleretur, prout in felicitis memoriae Lucii et Clementis, praedecessorum nostrorum authenticis asseruit contineri; abbas et fratres monasterii supradicti debitam tibi, fili abbas et Ecclesiae tuae obedientiam et reverentiam subtrahentes, super praemissis, et aliis, iniuriosi tibi et graves existunt, et a tua et Ecclesiae tuae subiectione se ac monasterium suum subtrahere molientes; iidem quoque fratres abbatem sibi eligere non formidant absque tua et fratrum tuorum conviventia et consensu. Procurator vero monasterii S. Benedicti proposuit ex adverso, quod cum monasterium ipsum ad ius et proprietatem Ecclesiae Romanae pertineat, et per privilegia Pontificum Romanorum fuerit ab antiquo libertate donatum, tibi vel Ecclesiae tuae subesse vel respondere in aliquo minime tenebatur; quinimo ad fratres eiusdem loci tam dispositio (1) quam abbas electio perti-

(1) Forte depositio.

nebat; adiiciens, quod, et si ius aliquod praedictorum privilegiorum intuitu Clun. Ecclesiae competierit, illud penitus est absorptum, cum hactenus neglexerit uti eis (1), et monasterium supradictum longissimo tempore plena fuerit libertate gavisum. Proposuit insuper, idem monasterium super capitulis praenotatis per bonae memoriae Eugenii Papae praedecessoris nostri sententiam absolutum. Cum ergo super his, et quibusdam aliis, procuratores ipsi non desinerent altercari, et per venerabiles fratres nostros I. Sabinensem et N. Tusculanum, episcopos, de mandato nostro fuerit de amicabili compositione tractatum, nobis mediantibus demum inter procuratores ipsos huiusmodi compositio intervenit; ut cum in monasterio saepedicto fuerit abbas electio celebranda, fratres eiusdem loci absque requisitione vestra personam idoneam regulariter sibi eligant in abbatem, qui si concorditer electus extiterit, munus benedictionis accipiat, et libere administret, nulla super his a vobis licentia expetita: ita videlicet quod is, qui fuerit in abbatem electus, intra spatium primi anni unum vel duos fratres cum suis literis ad vos dirigat, in quibus tibi, fili abbas, et successoribus tuis, super observantia monastici ordinis obedientiam repromittat; et tunc Clun. abbas vel per se, vel per alium, ad monasterium memoratum accedat, ab abbate ipsius loci corporalem super ordinis observantia obedientiam recepturus; vel transmissas sibi literas, si maluerit, in testimonium obedientiae sibi promissae reservet. Quod si abbas electio fuerit in discordia celebrata, pro dirimendo huiusmodi dissensionis articulo ad Sedem Apostolicam recurratis. Item abbas et monachi supradicti loci de quadriennio in quadriennium aliquem ex confratribus suis ad capitulum Cluniacense transmittant, qui audiat et recipiat, quae ibidem fuerint super observantia ordinis constituta. Praeterea quolibet quadriennio Clun.

(1) Forte eo. (n. r.)

Iudices super huiusmodi controversia delegati.

Concordia inter utraque partem inita.

LXXII.

Confirmatio bonorum omnium monasterii S. Bartholomaei Fesulan. dioecesis, cui nonnulla conceduntur privilegia (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monast. sub protectione Sedis Apost. recipitur. — Eiusque bona omnia confirmantur; — Episcopalis sedes illuc non transferenda declaratur. — Abbas a monachis eligendus: et a Fesulano episcopo, si catholicus fuerit, consecrandus decernitur. — Libera declaratur pro defunctis cuiuscumque generis sepultura. — Omnimoda exemptio a decimarum solutione et ab omni interdictione datur. — Solitae conclusiones. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Gregorio abbati Sancti Bartholomaei, eiusque fratribus tam praesentibus quam futuris, regulariter constitutis, in perpetuum.

Desiderium, quod ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstratur, animo nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, et Beati Bartholomaei apostoli monasterium, quod iuxta montem Fesulanae civitatis situm est, cum omnibus suis pertinentiis, sub beati Petri et nostra protectione suscipimus; et praesentis scripti privilegio communimus; statuantes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, idem monasterium impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu iustis aliis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, et illibata permaneant; in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: monasterium S. Salvatoris de Alena cum ecclesia S. Potiti, ecclesiam S. Martini

(1) Ex Ughell., Ital. Sac., tom. III, ubi de episcopis Fesulanis.

abbas duos ex fratribus suis mittat ad visitandum monasterium saepedictum, quibus decenter ac benigne receptis, ab eodem monasterio moderata procuratio tribuatur: et ipsi, abbas eiusdem loci consilio requisito, corrigant, si quid in ipso monasterio circa monachos et conversos, aliasque personas corrigendum invenerint, et statuatur, quod circa eos fuerit statuendum. Si vero aliquid corrigendum in abbate invenerint, ad Rom. Pontificem illud referant, et sicut ipse mandaverit, in eius correctione procedant. Cum autem Clun. abbas ad monasterium saepedictum accesserit, abbas eiusdem loci ei, tanquam priori abbati, cedat in choro, capitulo, et in mensa. Abbas vero Clun. in membris corriget, quod fuerit corrigendum; si quid forte in abbatis persona correctione dignum invenerit, id ad aures Romani Pontificis proferre procuret, ut iuxta beneplacitum eius in Christo negotia procedant. Praeterea Clun. abbas ad monasterium iam dictum accedet cum viginti quinque equitaturis, et triginta personis; fratres vero, cum illuc causa visitationis accesserint, quatuor equitaturis, et sex personis tantummodo sint contenti. Ut igitur in perpetuum compositio suprascripta, de procuratorum assensu facta, inviolabiliter observetur, nos eam auctoritate apostolica confirmamus, statuantes, ut nulli omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius, se noverit incursurum.

Datum Viterbii iv idus iulii, pontificatus nostri anno XII.

Dat. die 12 iulii anno Domini 1141. pontif. anno XII.

Concordia haec a Pontifice confirmatur.

Exordium

Monast. sub protectione Sedis Apost. recipitur.

Eiusque bona omnia confirmantur.

in Fugnano, in Campo Novoli ecclesiam S. Martini cum decimis et omnibus suis pertinentiis et adiacentiis, et quidquid in Bononiensi episcopatu praefatum monasterium habere cognoscitur: in Capraia medietatem ecclesiae S. Christinae, in Ripula ecclesiam S. Salvatoris, ecclesiam S. Michaelis de Marene, in Ripalta ecclesiam S. Andreae, ecclesiam S. Donati de Fronzano, in Biviliano medietatem ecclesiae S. Mariae, curtem de Sancto Dominico cum omnibus decimationibus suis, curtem de Papiana cum pertinentiis suis, et quicquid in plebe Sancti Donati de Calenzanu possidere dignoscitur, cum decimis, et suis pertinentiis, sive in plebe Sancti Stephani de Campi, seu in plebe Sancti Martini in sito Brozzi, vel etiam in plebe S. Iuliani in Septimo, aut infra plebem S. Ioannis de Signa, cum decimis, et omnibus earum pertinentiis: villas quoque et alias possessiones, sicut in privilegio et donatione bonae memoriae Iacobi episcopi Fesulani nominatim vobis concessae sunt. Prohibemus etiam, et apostolica auctoritate interdicens, ne alicui omnino liceat, idem monasterium in alium ordinem transmutare, vel episcopalem sedem ibi transferre, absque Rom. Pontificis auctoritate. Obeunte tamen vero, nunc eiusdem loci abbate, nullus ibi qualibet subreptionis astutia, vel violentia praeponatur, nisi quem fratres ipsius loci communi assensu, vel pars sanioris consilii, secundum Dei timorem, et B. Benedicti regulam, canonice providerint eligendum: qui Fesulano episcopo, si canonicus fuerit, et gratiam atque communionem Sedis Apostolicae habuerit, eamque gratis, et absque aliqua pravitate exhibere voluerit, benedictionem suscipiat. Alioquin, liceat ei quemcumque maluerit adire antistitem, qui nostra fultus auctoritate, quae postulatur, indulgeat. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse concedimus, ut eorum devotioni, et extremam voluntati, qui se illic sepeliri delibaverint, nisi forte excommunicati

sint, nullus obsistat: salva tamen iustitia matricis Ecclesiae. Monasterium quoque S. Salvatoris de Alena, quod sub eisdem S. Bartholomaei monast. esse cognoscitur, liberam sepulturam concedimus, sicut etiam hactenus habuisse dignoscitur; laborum quoque manuum vestrarum decimas, tam vobis quam vestro monasterio Sancti Salvatoris, in usus pauperum habendas largimur. Prohibemus insuper, ut nulli omnino hominum fas sit, eidem monasterio, sive S. Salvatoris monasterio, divinum officium interdicens, praeter Romanum Pontificem, aut legatum ipsius: vel indebitas exactiones imponere: seu aliquibus iniustis vexationibus ausu temerario fatigare. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, etc. Si qua igitur etc. Cunctis autem etc. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Conradus Sabinensis episc. ss.

Ego Albericus Ostiensis episc. ss.

Ego Stephanus Praenestinus episc. ss.

Ego Gerardus presb. card. tit. Sanctae Crucis in Hierusalem ss.

Ego Martinus presb. card. S. Stephani in Coelio monte ss.

Ego Manfredus presb. card. tit. S. Sabinae subscripsi.

Ego Boethius presb. card. tit. S. Clementis ss.

Ego Guido presb. S. Laurentii in Damaso ss.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi ss.

Ego Octavianus diac. card. tit. S. Nicolai in Carcere ss.

Ego Guido diac. cardinalis S. Apollinaris ss.

Datum Laterani per manum Baronis cappellani et scriptoris, x kal. octob., ind. v, incarn. dominicae anno MCXLI, pontificatus vero domni Innocentii II anno XII.

Dat. die 22 septembris anno Domini 1141; pontif. anno XII.

Omnimoda exemptio a decimarum solutione et ab omni interdictione datur.

Solitas conclusiones.

Innocentii PP.

et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Episcopalis sedes illic non transferenda declaratur.

Abbas a monachis eligendus: et a Fesulano episcopo, si catholicus fuerit, conserandus decoratur.

Libera declaratur pro defunctis eorumque veneris sepultura.

LXXIII.

Monasterium Reicherspergense sub protectione Sedis Apostolicae suscipitur, confirmatisque bonis omnibus, plura monachis et praeposito conceduntur privilegia (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium sub protectione Sedis Apost. recipitur. — Bonaque omnia et possessiones ei confirmantur. — Decimas ab eo exigere prohibetur. — Monachi ordinarii iurisdictioni subiiciuntur. — Advocato vero omnis monast. gravandi facultas adimitur. — Praepositum a solis monachis eligi decernitur. — Monasterium liberum ab omni molestia declaratur; — Salvo tamen iure Salzburg. archiep. et episc. Patavien. — Violatores paginae huius anathemate percutiuntur. — Praepositus facultate donatur canonicis subiiciendi poenis monachos, si a monasterio absque eius licentia, et admoniti, ad claustra redire recusaverint. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Gerhono Reicherspergensis Ecclesiae praeposito, eiusque fratribus tam praesentibus quam futuris, regulariter substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Piae postulatio voluntatis effectu debet prosequente compleri, et iustis petentium desideriis congruum decet nos impertiri suffragium. Eapropter, dilecti in Domino filii, venerabilis fratris nostri Conradi Salzburgensis archiepiscopi precibus inclinati, petitiones vestras rationabiles libenter admittimus, et monasterium vestrum, quod est in episcopatu Pataviensi, et fundo Salzburgensis Ecclesiae situm, in quo divino mancipati estis officio, sub Apostolicae Sedis ac nostra potestate suscipimus, et praesentis scripti privilegio communimus; in primis siquidem statuantes, ut tam in vestro quam in monasterio sanctimonialium vobis subdito, ordo canonicus iuxta B. Augustini regulam perpetuis temporibus inviolabiliter con-

(1) In Chronico monasterii huius edidit Gewold., pag. 171.

Bull. Rom. Vol. II.

58

servetur. Praeterea quascumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant; in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: fundum videlicet et plebem Reicherspergensis cum decima et iure parochiali, capellam S. Martini cum suis pertinentiis, vineas in Aschab, villam Crovuat, et reliqua praedia a Vuenenhero loci ipsius fundatore oblata, patellam salis (1) in Halla, et reliqua praedia, a praenominate fratre nostro Salzburgensi archiepiscopo Ecclesiae vestrae collata, Hostat, et alia praedia, quae Ruopertus obtulit, praedia, quae Fredericus donavit, praedia, quae fuerunt Eglolfi et Eberhardi, cum eorum decimis, ab episcopo Frisingensi vobis concessis, et vineas emitas in Eremesa, et ea, quae dux Luitpoldus contulit. Sane laborum vestrorum, quas propriis manibus aut sumptibus colitis, sive de nutrimentis vestrorum animalium, nullus omnino clericus sive laicus decimas a vobis exigere praesumat. Ecclesiastica nimirum sacramenta a dioecetano accipietis episcopo, vel a Salzburgensi archiepiscopo, si quidem gratiam et communionem Apostolicae Sedis habuerint, et si ea gratis et sine pravitate voluerint exhibere; alioquin, liceat vobis pro eorumdem sacramentorum susceptione catholicum, quem malueritis, adire antistitem; qui nostra fultus auctoritate, quod postulatur, indulgeat. Et quia sic locus vester est institutus, ut Salzburgensis Ecclesiae principalis advocatus, ipsius quoque loci sit advocatus, neque ipsi, neque alicui subadvocato eius, eundem locum liceat iniustis gravaminibus infestare. Quod si fecerit, et vobis conquerentibus, non emendaverit,

Bonaque omnia et possessiones ei confirmantur.

Decimas ab eo exigere prohibetur.

Monachi ordinarii iurisdictioni subiiciuntur.

Advocato vero omnis monast. gravandi facultas adimitur.

(1) Patella salis, est salina, locus nimirum in quo sal conficitur. (n. r.)

Præpositum a
solis monachis
eligi decerni-
tur.

Monasterium
liberum ab om-
ni molestia de-
claratur.

Salvo tamen
iure Salzburg
archiepiscopi
et episcopi Pa-
taviensis.

Violatores pa-
ginae huius
anathemate
percutiuntur.

Præpositus fa-
cultate donatur
canonicis sub-
iudicandi poenis
monachos, si a
monasterio ab-
que eius licen-
tia, et admoniti,
et claustra re-
vare recusave-
rint.

consilio et auxilio præfati archiepiscopi, ipsa advocatia ab inutili auferatur, et alius loco eius substituatur. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci præposito, vel ad alterius Ecclesie regimen transeunte, sive tuorum quolibet successore, nullus ibi qualibet surreptionis astutia vel violentia substituatur vel præponatur, nisi quem fratres communi consensu, aut pars sanioris consilii, secundum Dei timorem, et B. Augustini regulam, canonicè providerint eligendum. Sepulturam quoque ipsius loci liberam esse concedimus, ut eorum, qui se illic sepeliri deliberaverint, extremæ voluntati et devotioni nullus obsistat, nisi fuerint excommunicati: salva tamen iustitia matricis Ecclesie. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, præfatum coenobium temere perturbare, aut eius bona, vel possessiones auferre, vel ablatas temere retinere, minuere, seu quibuslibet indebitis exactio- nibus vel molestiis fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva nimirum Salzburgensis archiepiscopi et Pataviensis episcopi debita iustitia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica sæcularisve persona, hanc nostræ constitu- tionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove com- monita, si non satisfactione congrua rea- tum suum correxerit, potestatis honoris- que sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata ini- quitate cognoscat, et a sacratissimo Cor- pore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Ad- dentes etiam interdiximus, ut nemini professionis vestrae facultas sit alicuius levitatis instinctu, vel arctioris religionis obtentu, sine præpositi vel congregationis licentia de clauastro discedere; quod si discesserit, nullus episcoporum, nullus abbatum, nullus monachorum sine com- munitum literarum cautione eum susci-

piat, quandiu videlicet in Ecclesia vestra canonici ordinis tenor, Domino præstante, vigerit. Si vero, secundo vel tertio vo- catus, redire contempserit, liceat eiusdem loci præposito canonicam in eo proferre sententiam. Cunctis autem eidem Eccle- siae iusta servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic fru- ctum bonæ actionis percipiant, et apud districtum Iudicem præmia æternæ re- tributionis inveniant. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholice Eccl. episc. Innocentii PP
Ego Conradus Sabinensis episcopus. et S. R. Eccl
Ego Albericus Hostiensis episcopus. cardinalium
Ego Stephanus Praenestinus episcopus. subscriptiones.
Ego Otto diac. card. S. Georgii ad
Velum Aureum.
Ego Martyrius presb. card. tituli S.
Stephani.
Ego Boethius presb. card. tituli S.
Clementis.
Ego Petrus presb. card. de tit. Pastoris.
Ego Ubaldus presb. card. tit. S. Pra-
xedis.
Ego Ubaldus presb. card. tit. Ss. Ioan-
nis et Pauli.
Ego Vassallo diac. card. S. Eustachii.
Ego Petrus diac. card. S. Mariæ de
Porticu.
Dat. Laterani vi id. ian. per manum
Gerardi sanctæ Romanæ Ecclesie pre-
sbyteri card. et bibliothecarii, indict. v.
Dat. die 8 ianuarii anno Domini 1142,
pontif. anno xii.

LXXIV.

*Confirmatio bonorum, ad Tolosanam Ec-
clesiam pertinentium, quæ nullo modo
auferrî vel alienari posse, statuitur (1).*

SUMMARIUM

Ecclesia Beati Stephani Tolosan. sub pro-
tectione Sedis Apostolicæ suscipitur; —
Eiusque bona omnia confirmantur; —
Quæ nec post episcopi obitum pervadi,
nec alio modo vendi aut alienari sine ca-
(1) Ex tom. 1 Gallie Christ., edit. an. 1656,
pag. 683.

pituli consensu statuitur. — Decretum
immunitatis. — Solitæ clausulæ. — Inno-
centii PP. et S. R. Eccl. cardinalium sub-
scriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili
fratri Raimundo Tolosano episcopo, eiusque succes-
soribus canonicè substituendis, in perpetuum.

Ex iniuncto nobis a Deo apostolatus
officio, fratres nostros tam vicinos, quam
longe positos debemus diligere, et Eccle-
siis in quibus Domino militare noscuntur,
suam iustitiam conservare. Eapropter,
venerabilis frater Raimunde episcopo,
tuis iustis postulationibus clemèter an-
nuimus, et Tolosanam B. protomartyris
Stephani Ecclesiam, cui Deo auctore
præesse dignosceris, sub B. Petri et no-
stra protectione suscipimus, et præsentis
scripti privilegio communimus; statuentes,
ut quascumque possessiones, quacum-
que bona impresentiarum iuste et can-
onice possidet, aut in futurum rationabi-
libus modis, Deo propitio, poterit adipisci,
firma tibi tuisque successoribus et illibata
permaneant. Præterea apostolica aucto-
ritate interdiximus, ut nullus laicus sive
clericus in tuo, vel tuorum successorum
obitu, episcopalia bona pervadat, aut res
ecclesiasticas distrahat; sed ad opus Ec-
clesiæ, et episcopi substituendi, in œ-
conomi et archidiaconorum maneant po-
testate. Prohibemus etiam, ut eadem bona
sine tuo vel successorum consilio, vel
sanioris partis capituli ipsius Ecclesie,
nullus vendere, vel impignorare, seu quo-
libet modo alienare præsumat. Decer-
nimus ergo, ut nulli omnino hominum
liceat, eandem Ecclesiam temere pertur-
bare, aut eius possessiones auferre, vel
ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet
vexationibus fatigare; sed omnia integra
conserventur, eorum, pro quorum guber-
natione et sustentatione concessa sunt,
usibus omnimodis profutura. Si qua igitur
in futurum ecclesiastica sæcularisve per-
sona, hanc nostræ constitutionis paginam

Ecclesia Beati
Stephani Tolo-
san. sub pro-
tectione Sedis
Apostolicæ sus-
cipitur.

Eiusque bona
omnia confir-
mantur.

Quæ nec post
episcopi obitum
pervadi, nec
alio modo vendi
aut alienari
sine capituli
consensu sta-
tuuntur.

Decretum im-
munitatis.

sciens, contra eam temere venire tenta-
verit, secundo tertiove commonita, si non
satisfactione congrua emendaverit, pote-
statis honorisque sui dignitate careat,
reamque se divino iudicio existere de
perpetrata iniquitate cognoscat, et a sa-
cratissimo Corpore ac Sanguine Dei et
Domini nostri Iesu Christi aliena fiat,
atque in extremo examine districtæ ul-
tioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco
iusta servantibus sit pax Domini nostri
Iesu Christi, quatenus et hic fructum
bonæ actionis percipiant, et apud distri-
ctum Iudicem præmia æternæ pacis in-
veniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholice Ecclesie
episcopus subscripsi. Innocentii PP
Ego Conradus Sabinensis episcopus. et S. R. Eccl
Ego Stephanus Praenestinus episcopus. cardinalium
Himnarius Tusculanus episcopus. subscriptiones.
Guido S. Romanæ Ecclesie indignus
sacerdos.
Martinus presb. cardin. tit. S. Pastoris.
Guido presb. card. tit. S. Caeciliæ.
Gregorius diaconus card. Ss. Sergii et
Bacchi.
Otto diaconus cardin. S. Georgii ad
Velum Aureum.
Guido diaconus cardin. Ss. Cosmæ et
Damiani.
Geraldus diaconus cardin. S. Mariæ in
Dominica.
Octavianus diaconus card. S. Nicolai
in Carcere.
Petrus card. Sanctæ Mariæ in Porticu.
Nicolaus diacon. card. sanctæ Romanæ
Ecclesie.
Datum Lat. per manum Geraldii S.
Roman. Eccl. presbyteri card. ac biblio-
thecarii, xiii kal. maii, indictione v, in-
carn. MCXLII. pontificatus vero Innocentii II
Papæ anno xiii.
Dat. die 19 aprilis anno Domini 1142,
pontif. anno xiii.

Solitæ clau-
sulæ.

Innocentii PP

et S. R. Eccl
cardinalium
subscriptiones.

LXXV.

B. Eusebii canonicorum Vercellen. Ecclesia sub protectione Sedis Apostolicae recipitur, cuius bona omnia confirmantur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — B. Eusebii Ecclesia sub protectione Sedis Apostolicae recipitur. — Bona eius omnia firma semper declarantur, et libera ab omni vexatione. — Anathemati subiiciuntur, qui haec statuta violaverint. — Innocentii PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Abraham archipresbytero et canonicis maioris Vercellensis Ecclesiae, tam praesentibus quam futuris canonice substituendis, in perpetuum.

Exordium.

Aequitatis et iustitiae ratio persuadet, nos Ecclesiis perpetuam rerum suarum firmitatem et vigoris inconcussi monumenta conferre; non enim decet, clericos in sortem Domini vocatos perversis malorum hominum molestiis agitari, et temerariis quorumlibet vexationibus fatigari; similiter et praedia, usibus secretorum coelestium dedicata, nullas potentum angarias, nihil debent extraordinarium sustinere. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, et B. Eusebii Vercellensem Ecclesiam, in qua divino mancipati estis obsequio, sub B. Petri et nostra protectione suscipimus, et praesentis scripti privilegio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona, eadem Ecclesia impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, et per vos eidem Ecclesiae in perpetuum, et illibata permaneant; in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: curtem Caresianam, Viliacum, montem

(1) Ex Ughell., Ital. Sac., ubi de Vercellensibus episcopis.

Galliani cum omnibus appendiciis suis, Portum Servi; praeterea antiquas et rationabiles consuetudines ipsius Ecclesiae ratas manere censemus. Nulli ergo omnino hominum liceat, praedictam Ecclesiam temere perturbare; aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu vexationibus fatigare: salvis privilegiis scilicet Romanae Ecclesiae, et episcopi Vercellensis canonica reverentia. Si quis contra haec temere venire tentaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, et a sacratissimo Corpore et Sanguine Domini nostri Iesu Christi alienus fiat, et in extremo iudicio ultioni subiacet. Amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus.

Ego Conradus Sabinensis episcopus.
Ego Albericus Ostiensis episcopus.
Ego Martinus presb. card. S. Stephani.
Ego Guido S. R. E. indignus sacerdos.
Ego Stadius presb. card. tit. S. Sabinae.
Ego Guido presb. card. S. Chrysogoni.
Ego Rainerius presb. card. tituli S. Priscae.

Ego Petrus presb. card. tit. Pastoris.
Ego Goizo presb. card. tit. S. Caeciliae.
Ego Ubaldus presb. card. tit. Ss. Ioannis et Pauli.

Ego Thomas presb. card. tit. Vestinae.
Ego Otto diac. card. S. Georgii ad Velum Auri.

Ego Guido diac. cardinalis Ss. Cosmae et Damiani.

Ego Greg. diac. card. Ss. Sergii et Bacchi.

Ego Vassallo diac. card. S. Eustachii.
Ego Ubaldus diac. card. in Via Lata.

Ego Gerardus diaconus S. Mariae in Dominica.

Ego Octavianus diac. card. S. Nicolai in Carcere.

Ego Guido S. R. E. diac. card.
Ego Petrus diac. card. S. Mariae in Porticu.

Ego Guido S. R. E. diac. card.
Datum Laterani per manum Gerardi

Anathemati
subiiciuntur,
qui haec statuta
violaverint.

Innocentii PP.

et S. R. Eccl.
cardinalium
subscriptiones.

B. Eusebii Ecclesia sub protectione Sedis Apostolicae recipitur.

Bona eius omnia firma semper declarantur, et libera ab omni vexatione.

S. R. E. presb. card. ac bibliothecarii, VII kal. maii, indict. II, incarnationis dom. anno MCLXII, pont. D. Innocentii II Papae anno XIII.

Dat. die 25 aprilis anno Domini 1142, pontif. anno XIII.

LXXVI.

Monasterium de Letdecumba, a Stephano Anglorum rege Cluniacensi monasterio donatum, eidem confirmatur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monast. de Letdecumba monasterio Cluniac. confirmatur. — Solitae clausulae. — Innocentii PP. et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilecto filio Petro Cluniacensi abbati, eiusque fratribus tam praesentibus quam futuris regulariter substituendis in perpetuum.

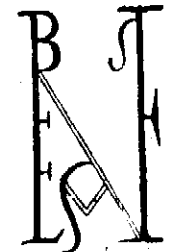
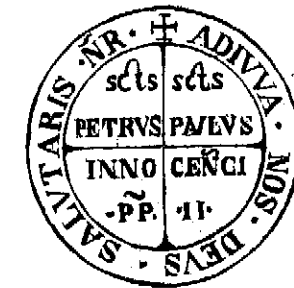
Exordium.

Ad hoc in Apostolicae Sedis regimine, disponente Deo, promoti sumus, ut piis votis assensum praebere, auresque nostras inclinare iustis petitionibus debeamus; quia, sicut iniusta poscentibus nullus est tribuendus effectus, ita legitima et iusta postulantium non est differenda possessio. Ea propter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus gratum impertientes assensum, monasterium de Letdecumba, quemadmodum ad (2) illustri viro Stephano Anglorum rege, cum consuetudinibus et libertatibus illi pertinentibus, et omnibus suis appendiciis, de proprio dominio suo vobis devotionis intuitu concessum est, et scripto suo firmatum, pro centum videlicet marcis argenti, quas Henricus bonae memoriae Anglorum rex, praedecessor illius, de thesauro suo annis singulis persolvendis vobis concesserat, auctoritate apostolica confirmamus, et praesentis scripti pagina communimus. Si qua igitur in futurum

(1) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier., col. 1540. (2) Lege ab. (R. T.)

ecclesiastica saecularisve persona, huius nostrae confirmationis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi Redemptoris aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; observantibus autem sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant; et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen, amen, amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Conradus Sabinensis episcopus ss.
Ego Albericus Ostiensis episcopus ss.
Ego Martinus presb. cardinalis tit. S. Stephani ss.

Ego Stadius presb. cardinalis tituli S. Sabinae ss.

Ego Guido presb. cardinalis tituli S. Chrysogoni ss.

Ego Goizo presb. cardinalis tituli S. Caeciliae ss.

Ego Ubaldus presb. cardinalis tit. Ss. Ioannis et Pauli ss.

Ego Rainerius presb. cardinalis S. Priscae ss.

Ego Otto diaconus cardinalis S. Georgii ad Velum Aureum ss.

Ego Guido diaconus card. Ss. Cosmae et Damiani ss.

Ego Gerardus card. S. Mariae in Dominica ss.

Solitae clausulae.

Innocentii PP.

et S. R. Eccl. cardinalium subscriptiones.

Ego Octavianus diaconus card. S. Nicolai in Carcere ss.

Ego Petrus diaconus card. S. Mariae in Porticu ss.

Datum in Monte Tiburtino per manum Gerardi S. R. E. presb. card., ac bibliothecarii, xiv kal. iunii, ind. v, incar. dominicae anno MCLII, pontificatus vero domni Innoc. II Papae anno XIII.

Dat. die 19 maii anno Domini 1142, pontif. Innocentii anno XIII.

LXXVII.

Ad omnes archiepiscopos et episcopos in idem argumentum (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium sub ius B. Petri recipitur. — Indulgentia concessa illius Ecclesiam visitantibus. — Immunitas. — Poenae contra violatores privilegii huius. (R. T.)

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopis et episcopis, ad quos literae istae pervenerint, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium

Liberalitatis laudabile genus est, ut qui se beato Petro, et sanctae Romanae Ecclesiae, humili devotione exponunt, maiorem familiaritatis praerogativam et digniora beneficia sortiantur. Quam gratum Deo Cluniacense monasterium famulatum impendat, et quantum apud homines nitore religionis fulgeat, Ecclesia Dei novit, et vehementer exultat. Aequitatis igitur postulat ratio, ut idem locus apostolicae dilectionis privilegio gaudeat, et tam in capite, quam in membris libertatem obtineat. Nos siquidem monasterium ipsum, quod specialiter ad ius beati Petri, et sanctae Romanae Ecclesiae spectat, per nos ipsos visitavimus; et eodem die, quo, revolutis multorum annorum spatiis, praedecessor noster felicitis memoriae Papa Urbanus ibidem maius altare consecra-

Monasterium sub ius beati Petri recipitur.

(1) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier, col. 1340.

verat, cum archiepiscopis et episcopis, qui nobiscum convenerant, cooperante Spiritus Sancti gratia, idem monasterium solemniter dedicavimus. Devotioni quoque et humilitati fidelium, qui pro amore Dei, et ipsius loci reverentia in anniversario dedicationis illuc convenerint, prospicientes, ipsis quadraginta dies poenitentiae sibi iniunctae, de gratia Dei confisi, B. apostolorum Petri et Pauli auctoritate remisimus. Statuimus etiam, ut immunitas eiusdem coenobii inviolata et integra futuris temporibus conservetur, ut si quis infra terminos hanni, qui ab eodem praedecessore nostro circa Cluniacum constituti sunt, scienter hominem capere, vulnerare, vel res eius auferre praesumpserit, excommunicationis sententia percellatur, quousque ablata restituat: et abbati ac monachis pro illata iniuria congrue satisfaciatur. Ad haec adiicientes decrevimus, ut quicumque Cluniacenses monachos, vel eorum socios coeperint, aut ea, quae portaverint vel conduxerint, excommunicationi subiaceant. Si vero aliqui absque ipsorum monachorum praesentia ea quae ad victum vel vestitum fratrum in Cluniacensi coenobio Domino servientium pertinent, alicubi depraedati fuerint, nisi infra quadraginta dies commoniti ablata restituerint, eos anathemati subiicere praecipimus, et in terra eorum prohibemus officia celebrari: loca quoque, in quibus se receperint, donec praesentes fuerint, a divinis obsequiis, praeter infantium baptismum, et morientium poenitentias, cessare praecipimus; et nullus eorumdem praesumptorum, praeter timorem mortis, nisi a Romano Pontifice absolvatur. Porro quisquis praefatis fratribus, ubicumque manentibus, quaelibet alia, praeter ea quae superius enumeravimus, abstulerit, nisi infra quadraginta dies post nostram commonitionem ablata restituerit, excommunicationi subiaceat, nec absolvatur, donec capitale reddat, et congrue satisfaciatur. Quod si haec perpetrata esse noveritis, aut clamor super

Indulgentia concessa illius Ecclesiam visitantibus.

Immunitas.

Poenae contra violatores privilegii huius.

hoc ad aures vestras pervenerit, vobis praecipientes mandamus, quatenus praefatam animadversionis sententiam per vestras faciatis parochias firmiter observari.

Datum Valentiae, viii idus martii.

Datum die 8 martii.

LXXVIII.

Item confirmatio donationis loci, cui nomen de Prins, cum suis pertinentiis (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Confirmatur donatio a Girino facta monachis Cluniacensibus — Decretum immunitatis. — Solitae clausulae (R. T.).

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis in Christo filiis, Petro abbati, et monachis Cluniacensibus, in perpetuum.

Exordium.

Ex Apostolicae Sedis administratione, quae extraordinaria sunt, volumus corrigere: et quae ordinata, ad meliorem statum deducere; et ut in suae bonitatis firmitate permaneant, vigore ecclesiastico roborare. Eapropter, dilecti in Domino filii, donationem a Girino, et fratribus, de loco, qui dicitur Prins, cum suis pertinentiis, Remis in palatio venerabilis Fratris nostri Rainaldi archiepiscopi nobis factam, vobis concedimus, donamus et tradimus, ac per praesentis scripti paginam confirmamus. Nulli ergo omnino hominum fas sit, praefatum locum temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, vel aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia dominio et possessioni Clun. monasterii perpetuo integra conserventur. Si quis autem huic nostrae constitutionis temerario ausu contraire tentaverit, si reatum suum non correxerit, a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiaceat; conservantibus autem sit pax Domini nostri

Confirmatur donatio a Girino facta monachis Cluniacensibus.

Decretum immunitatis.

Solitae clausulae.

(1) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier, col. 1340.

Iesu Christi, quatenus intervenientibus beatorum apostolorum Petri et Pauli meritis aeternae vitae praemia cum sanctis omnibus percipere mereantur.

Datum Remis, ii kal. novembris.

Dat. die 31 octobris.

LXXIX.

Privilegium confirmationis bonorum monasterii Rotensis ordinis S. Benedicti, quod sub protectione Sedis Apostolicae fore, liberumque ab omni laicali iurisdictione, declaratur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Monasterium sub protectione Sedis Apostolicae recipitur. — Bona omnia ad illud spectantia confirmantur. — Decretum ut ordo monasticus regulariter in eo servetur. — Decimas ab eodem exigi; — Abbatem vel advocatum ab alio praeterquam a monachis eligi posse vetat; — Molestiamque ullam eidem inferri interdicat. — Haec omnia sub anathematis poena servanda esse declarat. — Innocentii PP. et nonnullorum ex S. R. Eccl. cardinalibus subscriptiones.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Bertrico abbati Rotensis monasterii, eiusque fratribus tam praesentibus quam futuris, regularem vitam professis, in perpetuum.

Exordium.

Religiosis desideriis dignum est facilem praebere consensum, ut fidelis devotio celerem sortiatur effectum. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris iustis postulationibus clementer annuimus, et praefatum Sanctorum Marini et Aniani monasterium, in quo divino mancipati estis obsequio, sub. B. Petri et nostra protectione suscipimus, et praesentis scripti privilegio communimus; statuentes, ut quascumque possessiones, quaecumque bona idem monasterium impraesentiarum iuste et canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum

Monasterium sub protectione Sedis Apostolicae recipitur.

Bona omnia ad illud spectantia confirmantur.

(1) Ex Hundii Metrop. Salisburg. tom. III.

vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus et illibata permaneant. Sancimus etiam, ut ordo monasticus secundum B. Benedicti regulam perpetuis ibi temporibus inviolabiliter conservetur; atque nulli fratrum post factam professionem proprium quid habere liceat, sed in abbatis sui obedientia cum omni humilitate permanent. Laborum quoque vestrorum, quos propriis manibus aut sumptibus colitis, sive de nutrimentis vestrorum animalium, nullus omnino clericus vel laicus decimas a vobis exigere praesumat. Obeunte vero te, nunc eiusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet surreptionis astutia vel violentia praeponeatur; sed liceat vobis communi consilio, vel parti consilii sanioris, secundum Dei timorem, et B. Benedicti regulam, absque ullius contradictione abbatem eligere. Porro loci vestri advocatiam nullus invadere vel usurpare praesumat, nisi quem abbas et fratres secundum Deum, et utilitatem ipsius monasterii ibi providerint eligendum. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat, praefatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quibuslibet vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur, eorum, pro quorum gubernatione et sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Ad indicium autem huius a Sede Apostolica perceptae protectionis bizantium aureum nobis nostrisque successoribus annualiter persolvatis. Si qua igitur in futurum ecclesiastica saecularisve persona, hanc nostrae constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine Dei et Domini Redemptoris

nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtae ultioni subiacet. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus et hic fructum bonae actionis percipiant, et apud districtum Iudicem praemia aeternae pacis inveniant. Amen.

Ego INNOCENTIUS catholicae Ecclesiae episcopus ss.

Ego Stephanus Praenestinus episc. ss. Ego Guido sanctae Romanae Ecclesiae indignus sacerdos ss.

Ego Boethius presb. cardinalis tit. S. Clem. ss.

Ego Ubaldus diac. card. S. Mariae in Via Lata ss.

Ego Octavianus diac. card. S. Nicolai in Carcere ss.

Ego Guido presb. card. tit. S. Chrysogoni ss.

Ego Petrus diac. card. S. Mariae in Porticu ss.

Dat. Lat. per manum Gerardi sanctae Romanae Ecclesiae presb. card. ac bibliothecarii, VIII idus decembr., indict. VI, incarnat. dominicae, anno MCXLII, pontificatus vero domini Innocentii II PP. anno XIII.

Dat. die 6 decembris anno Domini 1142, pontif. anno XI.

LXXX.

Privilegium confirmationis bonorum omnium monasterii S. Columbani Bobien. dioecesis ordinis Cassinen., quod sub protectione B. Petri recipitur (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Bobien. monasterium sub protectione Sedis Apostolicae recipitur; — Eiusque bona enumerantur et confirmantur. — Decimas bonorum huiusmodi a nemine exigendas declarat; — Monachis vero, ordinationes recipere, altariumque conse-

(1) Ex archiv. Bobiensi edidit Margarinus, Bullar. Cassin., par. II.

Decretum ut ordo monasticus regulariter in eo servetur.

Decimas ab eodem exigunt.

Abbatem vel advocatum ab alio praeterquam a monachis eligi posse vetat.

Molestiamque ullam eidem inferri interdicitur.

Haec omnia sub anathematis poena servanda esse declarantur.

Innocentii PP.

et nonnullorum ex S. R. E. cardinalibus subscriptiones.

crationes a quolibet episcopo conceditur Bobien. sede vac. — Decretum immunitatis pro monast. quiete. — Solitae clausulae.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Oglerio abbati Sancti Columbani Bobien., eiusque fratribus, tam praesentibus quam futuris, regularem vitam professis, in perpetuum.

Exordium.

Desiderium, quod ad religionis propositum, et salutem consequendam pertinet, animo nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Eapropter, dilecte in Domino fili, venerabilis fratris Simeonis vestri episcopi iustis precibus inclinati, Beati Columbani ecclesiam, in qua divino participati estis obsequio, sub B. Petri et nostra protectione suscipimus, et praesentis privilegii patrocinio communimus; statuantes, ut quaecumque possessiones, quaecumque bona impraesentiarum possidetis iuste et canonice, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis causis, praestante Domino, poteritis adipisci, firma vobis vestrisque successoribus, et illibata permaneant; in quibus haec propriis duximus exprimenda vocabulis: curtem S. Martini cum ecclesia et castro, quod dicitur Petra Carraria, cum omnibus suis pertinentiis: curtem S. Salvatoris cum ecclesia et pertinentiis suis; curtem de Cruce cum ecclesia et pertinentiis suis: curtem de Garda cum ecclesiis, districtu, omnibusque pertinentiis suis: curtem de Gravilia cum ecclesia pertinentiisque suis: curtem, quae dicitur Gomoza, cum ecclesia pertinentiisque suis: curtem Vignalis cum ecclesia et pertinentiis suis: curtem Carelli cum ecclesia et pertinentiis suis: plebem S. Albani in Candubrio cum pertinentiis suis: ecclesiam S. Evasii in Quintiano cum pertinentiis suis: ecclesiam S. Georgii, quae est sita in Monte Curto, cum pertinentiis suis: ecclesiam de Ceresola cum

Bobien. monasterium sub protectione Sedis Apostolicae recipitur.

Eiusque bona enumerantur et confirmantur.

pertinentiis suis: ecclesiam Sancti Antonii de Braida cum decimis et pertinentiis suis: ecclesiam S. Columbani de Monte-Claro cum pertinentiis suis: ecclesiam S. Georgii de Montale cum pertinentiis suis: ecclesiam Sancti Andreae de Travano cum decimis et pertinentiis suis: ecclesiam S. Mariae in Spelunca cum pertinentiis suis: ecclesiam Infirmorum cum pertinentiis suis; ecclesiam Novam cum pertinentiis suis: ecclesiam S. Laurentii cum pertinentiis suis: ecclesiam S. Bartholomaei in Saxo cum pertinentiis suis, et medietatem mercati: mercatum S. Columbani, et aliud mercatum de Oliva, centum decem solidorum papien. in curte Auraemalae: villa de Stabulo, villa de Conio, villa de Cavana Nova, decima de Pradello Antonino, villa de Dusbagno, villa de Salso, mansum Guasconi, possessionem Theodosii de Cigognis, villa Riuturni, broidumque et pratum Donnicatum in Monte Pennicis, monte de Menningo, villa de Cerreto, villa de Cavana cum braida (1) Donnica, Sapateli et Roveretum, montem de Lesma, villam de Roncore, villam Taidelli, Pratum-Longum, mansum Rugeli, Gambalata Ranchum de Grillo, Fraretum, Ranchum de Pradilla, mansum Barbuti, mansum de Petra Columba, mansum de Vaccaritia, mansum de Sylva, mansum de Buzochi, mansum de Costa-Alta, mansum de Conflenti, mansum de Garda, mansum Bonisenioris de Cavello, mansos de Uzoli Casaritia, mansum Lisignoli inter Bobium et Traebiam, mansum de Motio, mansum de Gosino, mansum de Asino, mansum de Niblo, mansum de Oniziis, mansum de Cerecesola, mansum de Albino, mansum de Curto, mansum de Buchia, mansum Merconis de Canneto, mansum de S. Desiderio, mansum de Guercho, decimam Sigisberti de Guita, mansum de Ponziprondo, mansum Rustici de Stavela, mansum Ioannis Benedicti de Caulo, decimam Lamfranchi de Otono, mansum

(1) Vide superius pag. 462. (n. r.)

Savonarii, mansum Ugonis Alberti Dagatarii, mansum Vallis Lauriculæ, mansum de Pradello, mansum Borelli de Sarto, mansum Somenzarii, mansum de Sclavo, mansum de Maliolis, mansum Quoqnorum, mansum Petroli et Ioannis de Caniolo, sortem unam in Lobi, sortem unam in Palatio, et censum de Corinello, braidam de Ponte, braidam iuxta Fossatum de Batalia, braidam in Campo Tufini, braidam in Pigno, braidam in Marzelasco, pratum quod dicitur Codognarium, cum vineis sibi adiunctis, vineam iotra civitatem, et molendina; quæcumque etiam præfatus Simon episcopus, vel antecessores eius, sive Aluisa uxor marchionis Marcelli cum filiis suis, vobis rationabiliter concesserint, similiter confirmamus. Sane laborum vestrorum, quos propriis manibus et sumptibus colitis, sive de nutrimentis animalium vestrorum, nullus omnino clericus vel laicus decimas a vobis exigere præsumat. Si vero eadem episcopalis sedes vacaverit, vel catholicum episcopum non habuerit, Chrisma, Oleum sanctum, consecrationes altarium, seu basilicarum, ordinationes ecclesiasticas a quocumque malueritis episcopo, vobis suscipere liceat. Decernimus ergo, ut nulli omnino hominum liceat præfatum monasterium temere perturbare, aut eius possessiones auferre, vel ablatas retinere, minuere, seu quomodo libet fatigare; sed omnia integra conserventur eorum, pro quorum sustentatione et gubernatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura: salva Summi Pontificis canonica iustitia. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secularive persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temere venire tentaverit, secundo tertiove commonita, si non reatum suum congrue satisfaciendo correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, et a sacratissimo Corpore ac Sanguine D. N. Redemptoris Iesu Christi aliena fiat, atque

in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco sua iura servantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi; quatenus et hic bonæ actionis fructum percipiant, et apud districtum Iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen, amen, amen (1).

LXXXI.

Decretum, ut in monasteriis ab Ottone Bambergensi episcopo fundatis idem semper ordo pro religionis et disciplinae spiritualis stabilitate atque immutabilitate conservetur (2).

Innocentius episcopus servus servorum Dei, venerabili fratri Ottone Bambergensi episcopo, eiusque successoribus canonice substituendis, salutem et apostolicam benedictionem.

Quotiens a nobis petitur illud, quod religioni et honestati convenire cognoscitur, animo nos decet libenti concedere, et congruum impartiri suffragium, ut fidelis devotio celerem sortiatur effectum. Proinde, venerabilis frater Otto episcopo, petitionis desideriis tuæ ex consueta Sedis Apostolicæ mansuetudine clementer annuimus; in primis siquidem statuentes, ut tenor religionis, qui in Ecclesiis tibi commissis est per tuam diligentiam, cooperante Domino, institutus, firmiter in eis perpetuis temporibus conservetur. Constituimus etiam, ut in eisdem Ecclesiis nullus per simoniacam hæresim statuatur, sed honestæ personæ, quibus utique morum et status dignitas suffragatur, inibi ordinentur. Sane in coenobiis, quæ vel antiquitus in tua parochia constructa sunt, vel tu ipse devotionis intuitu constituisti, seu aliis iustis modis Ecclesiæ tuæ unire poteris, vel ab aliquo deinceps fidelium infra tuam dioecesim, divina inspirante gratia, construuntur, sacræ re-

(1) Chronologica nota nulla; Margarinus vero asserit dat. diploma die 8 martii anni 1142. Accurate præciseque quidem nimis. (2) Edidit Canisius, Antiq. Lect., tom. II, lib. I Vitæ beati Ottonis scriptæ ab auctore anony-sinchronæ.

Decimas bonorum huiusmodi a nomine exigendas declaratur.

Monachis vero, ordinationes recipere, altarianque consecrationes a quolibet episcopo conceditur Bobien. sede var.

Decretum immunitatis pro monast. quiete.

Solite clausulae

Proamium.

Decretum PP.

ligionis ordinem manere decernimus. Nec alicui liceat, eiusdem institutionis formam ullatenus permutare, nisi forte ad melioris status prærogativam, præstante Domino, promovere voluerit; nec id alicuius singulari iudicio committatur, sed omnium monasteriorum, ad Bambergensem Ecclesiam pertinentium, aut sanioris partis consilio ac consensu, fieri debere sancimus. Si quis autem huic nostræ constitutioni temere contraire tentaverit, si non factum suum digna satisfactione correxerit, a sacratissimo Corpore et Sanguine Dei et Domini Redemptoris Iesu Christi alienus fiat, atque in extremo examine districtæ subiaceat ultioni. Conservantes eisdem locis quæ iusta sunt, omnipotentis Dei, et beatorum apostolorum Petri et Pauli ac nostram gratiam consequantur.

LXXXII.

Confirmatio ecclesiarum S. Remigii de Plaiotro, de Barbona, de Lintis, de Lintellis et de Sancto Silvestro, ab Attone Trecensi episcopo Cluniac. monasterio donatarum (1).

SUMMARIUM

Exordium. — Concessionem ecclesiarum ab Attone factam, monasterio Cluniacensi confirmat. — Solitis clausulis adiectis.

Innocentius episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Petro abbati, et monachis Cluniacensibus, salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Quæ vobis, et fratribus vestris, ab episcopis, et Ecclesiarum Dei rectoribus, religionis intuitu rationabiliter data esse cognoscimus, tamquam nostra volumus observare, et auctoritate Sedis Apostolicæ, in qua Domino præsidente residemus, ut perpetuis observentur temporibus, communitare. Concessionem igitur ecclesiarum S. Remigii videlicet de Plaiotro, de Barbona, de Lintis, de Lintellis et de S. Sil-

Concessionem ecclesiarum ab Attone factam.

(1) Ex Biblioth. Cluniac. Martini Marrier, col. 1408.

vestro, a venerabili fratre nostro Attone Trecensi episcopo, vestro monasterio et vobis factam, firmamus, et præsentis scripti munimine roboramus. Si quis autem huic nostræ confirmationi, sciens, contraire tentaverit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Laterani xvii kal. augusti.

Dat. die 16 iulii.

LXXXIII.

Imperatori Lothario et, eius loco, Henrico Bavariæ duci, conceditur investitura allodii terrarum a comitissa Mathilde Sedi Apost. donatarum (1).

SUMMARIUM

Christianæ reipublicæ bonum ab unione sacerdotii et imperii proficiscens. — Lotharii imperatoris præcipua laus. — Ei allodium per investituram conceditur — Sub censu annuo 100 libr. argenti; — Devolutione in integrum ad Sedem Apostolicam post eiusdem obitum; — Hospitalitate, — Et conditione, ut eius arcium custodes fidelitatem S. A. iurare debeant. — Eadem investitura Henrico Bavariæ duci conceditur cum eisdem clausulis.

Innocentius Papa II Lothario Imperatori Augusto et Rigot imperatrici.

Si auctoritas sacra Pontificum, et potestas imperialis, veræ glutino caritatis ad invicem copulentur, Omnipotenti debitus famulatus libere poterit exhiberi, et christianus populus grata pace et tranquillitate gaudebit. Nihil enim in præsentis sæculo est Pontifice clarius, nihil rege sublimius: nihil est quod lumine clariore præfulgeat quam recta fides in principe, nihil est quod ita nequeat occasui subiacere quam vera religio. Quæ nimirum omnia tanto manifestius, Deo gratias, in persona tua clarescunt, quanto ab ineunte ætate amator religionis et cultor

monasterio Cluniacensi confirmat.

Solitis clausulis adiectis.

Christianæ reipublicæ bonum ab unione sacerdotii et imperii proficiscens.

Lotharii Imperatoris præcipua laus.

(1) Ex tom. XII Concil., et Baronii Annal., ad ann. 1153.

institiæ extitisse cognosceris, et novissime diebus istis, nec personæ tuæ, nec propriæ parcendo pecuniæ, pro beati Petri servitio multos labores et immensa pericula pertulisti. Cum ergo, testante sacro eloquio, etiam mali patres bona data filiis suis debeant impartire (a), dignum profecto est, ut nos, qui disponente Domino universis catholice Ecclesiæ filiis debemus sollicitudine paterna consulere, personam tuam arctius diligamus, et tamquam specialissimo Ecclesiæ defensori in his, quæ ad statum imperii in suo robore conservandum, et utilitatem ac liberationem catholice Ecclesiæ spectare noscuntur, tam secundum ecclesiasticum officium, quam temporaliter, imperatoriam potentiam augeamus. Hoc nimirum intuitu allodium bonæ memoriæ comitissæ Mathilde, quod utique ab ea beato Petro constat esse collatum, vobis committimus, et ex Apostolicæ Sedis dispensatione concedimus, atque in præsentia fratrum nostrorum archiepiscoporum, episcoporum, abbatum, necnon principum et baronum, per anulum investimus: ita videlicet, ut centum libras argenti singulis annis nobis et successoribus nostris exolvat, et post tuum obitum proprietas ad ius et dominium sanctæ Romanæ Ecclesiæ cum integritate absque diminutione et molestia revertatur. Quod si nos vel successores nostros in eandem terram venire, manere, transire oportuerit, tam in susceptione, quam in procuratione atque securo conductu, prout Apostolica Sedes decreverit, honoremur. Qui vero arces tenuerit, vel rector terræ fuerit, beato Petro et nobis nostrisque successoribus fidelitatem faciant. Caeterum pro caritate vestra, nobili viro Henrico Bavariæ duci genero vestro, et filiae vestræ uxori eius, eandem terram cum præfato censu et supradictis conditionibus apostolica benignitate concedimus: ita tamen, ut idem dux hominum faciat, et fidelitatem beato Petro ac nobis no-

(a) Luc. xi, 15. (R. T.)

strisque successoribus iuret. Post quorum obitum, prædictum comitissæ Mathildæ allodium in ius et dominium sanctæ Romanæ Ecclesiæ, sicut supra dictum est, integrum et absque diminutione atque difficultate aliqua reducat: salvo tamen semper in omnibus eiusdem S. R. E. iure ac proprietate.

Dat. Lat. vi idus iunii (1).

Dat. 8 iunii.

COELESTINUS II

PAPA CLXV

Annò aeræ Christi comm. MCXLIII.

Guido, natione Tuscus, presbyter cardinalis Sancti Marci, electus est Romanus Pontifex die 26 septembris 1145, dieque eadem, quæ in dominica incidit, ordinatus et inthronizatus, ac dictus Coelestinus huius nominis secundus. Sedit in pontificatu menses v, dies xiii, impetrantibus in Oriente Manuele Comneno, in Occidente Conrado III imperatoribus. Obiit siquidem die 9 martii sequentis anni, et sepultus est in Ecclesia Lateranensi. Vacavit sedes dies III.

I.

Confirmatio honorum omnium, ad canonicos Sancti Mariani Eugubinae civitatis pertinentium, cui privilegia nonnulla conceduntur (2).

SUMMARIUM

Exordium. — Bona ad canonicos pertinentia confirmantur; — Ex iis nonnulla enumerantur; — Nonnulla eisdem privilegia conceduntur. — Coelestini PP. et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

(1) Scilicet anno 1135, quo concessa huiusmodi est investitura. (2) Ex membranæ archivii Eugubini edidit Ugbell., Ital. Sac., tom. I.

Coelestinus episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Benedicto Praeposito, eiusque fratribus, in Ecclesia episcopalis sedis Beati Mariani Eugubinae civitatis, Domino famulantibus, tam praesentibus quam futuris, in perpetuum.

Exordium

Desiderium, quod ad religionis propositum, et animarum salutem pertinere monstratur, animo nos decet libenti concedere, et petentium desideriis congruum impertiri suffragium. Eapropter, dilecti in Domino filii, postulationibus vestris clementer impertimur assensum, et ecclesiam B. Mariani, in qua divinis estis mancipati, apostolici privilegii pagina communimus; statuente, ut quascumque possessiones, quaecumque bona idem locus impraesentiarum canonice possidet, aut in futurum concessione Pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis iustis modis, praestante Domino, poterit adipisci, firma vobis in perpetuum, et illibata permaneant: in quibus propriis haec duximus exprimenda vocabulis: plebem scilicet S. Ioannis de Civitate, plebem S. Mariae Serratam, plebem de Fisciano, plebem S. Mariae de Glodiano cum plebe Sancti Donati et Sancti Viriani, plebem Sancti Gervasii, curtem de Lavari cum aliis omnibus ecclesiis ac bonis, praedictae Ecclesiæ pertinentibus; capellam S. Bartholomaei, capellam S. Crucis, capellam S. Verecundi, capellam S. Angeli, capellam S. Georgii, capellam S. Savini, capellam S. Angeli, capellam S. Christophani, capellam S. Salvatoris, capellam S. Mariae de Mediano, capellam S. Bartholomaei de castro Venali, capellam S. Mariae, et capellam S. Georgii de Cortiva, capellam S. Mariae, capellam S. Margaritae cum omnibus suis pertinentiis, castrum montis Iuliani cum curte sua, castrum Galgate cum curte sua, castrum vallis Marulae cum curte sua, castrum Algnanir, castrum Agelli. Prohibemus quoque, ut infra antiquos terminos maioris sive baptis-

Bona ad canonicos pertinentia confirmantur.

Ex iis nonnulla enumerantur.

malis Ecclesiæ absque vestra permissione nullus Ecclesiam aedificare praesumat, nec ab hominibus infra eosdem terminos habitantibus decimas vel oblationes exigat, nec eos ad sepulturam ad alia loca transire compellat; sed iuxta Apostolum, quibus spiritualia seminatis, eorum carnalia nullo prohibente metatis (a); clericos vero, sive laicos, qui de saeculari habitu converti, et in vestra Ecclesia religiose vivere voluerint, recipiendi facultatem liberam vobis concedimus; sepulturam quoque ipsius loci liberam esse decernimus, ut eorum devotioni, et extremae voluntati, qui se illic sepeliri deliberaverint, nisi forte excommunicati sint, nullus obsistat: salvo iure matricis Ecclesiæ. Decernimus ergo, etc. Amen.

Locus † sigilli.

EGO COELESTINUS catholice Ecclesiæ episcopus. Coelestini PP.

Ego Conradus Sabinensis episc.

Ego Stephanus Praenestinus episcopus.

Ego Gregorius presb. card. tituli S. Calixti.

Ego Thomas presb. card. tit. Vestinae.

Ego Petrus card. presb. tit. S. Susannae.

Ego Gregorius diac. card. Ss. Sergii et Bacchi.

Ego Otto diaconus card. tit. S. Georgii ad Velum Aureum.

Ego . . . Bald. diac. card. S. Mariae in Via Lata.

Ego Petrus diac. card. S. Mariae in Porticu.

Ego Nicolaus diac. S. R. E.

Datum Later. per manum Gerardi S. R. E. presb. card. ac bibliothecarii, xiv kal. novemb., indict. vii (1), incarn. dom. anno MCXLIII, pontif. vero D. Coelestini Papae anno I.

Dat. die 19 octobris anno Domini 1143, pontif. anno I.

(a) 1 Cor. xv. (R. T.) (1) Lege vi.

Nonnulla eisdem privilegia conceduntur.

et S. R. E. cardinalium subscriptiones.

Et allodium per investituram conceditur.

Sub censu annuo 100 libr. argenti.

De resolutione in integrum ad Sedem Apostolicam post eiusdem obitum;

Hospitalitate,

Et conditione, ut eius arcium custodes fidelitatem S. A. iurare debeant;

Eadem investitura Henrico Bavariæ duci conceditur cum eisdem clausulis.